

2023 წლის მონოგრაფიები

1. გელა ყიფიანი, ანა ტაბატაძე, ზაზა ჯანგიძე;

საქართველოში სეისმომედეგი მშენებლობის პრობლემები. ISBN 978-9941-33-648-5;

გამომცემლობა „უნივერსალი“. ქ. თბილისი. 22 გვ.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. მონოგრაფიაში გადმოცემულია საქართველოში სეისმოაქტიურ რაიონებში მშენებლობის უსაფრთხოების საკითხები. მოყვანილია კატასტროფული მიწისძვრებისაგან დაცვის ცნობილი საშუალებები, რომლებიც წლების განმავლობაში მასიურად ინერგებოდა. მონოგრაფია განკუთვნილია სეისმომედეგობის დარგში მომუშავე, მეცნიერ მუშაკთა და ინჟინერ მშენებლებისათვის. იგი დიდ დახმარებას გაუწევს სამშენებლო სპეციალობის სტუდენტებსაც.

2. ი. ქვარაია. სეისმოდამცავი სისტემები მშენებლობაში და მათი მოწყობა. ტექნიკური უნივერსიტეტი. თბილისი. 2023. 125 გვ.

3. გ. დოლიძე, ი. ღარიბაშვილი, შ. დოლიძე. „Challenges of Labour safety Protection in Construction“. საერთაშორისო-სამეცნიერო - პრაქტიკული სემინარის „ევროპული ინოვაციური ტექნოლოგიები გარემოს ინჟინერიაში“. მონოგრაფიათა კრებული. 16-20 ოქტომბერი - 2023 წ. თბილისი, სტუ. ჩაშვებულია გამოსაცემად.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

2. მონოგრაფია ეძღვნება მშენებლობაში სპეციალური სეისმოდამცავი სისტემების გამოყენების და მათი დამონტაჟების საკითხებს. შენობების სართულიანობის ზრდისა და მათი სეისმიურად აქტიურ ზონებში მშენებლობასთან დაკავშირებით მრავალი თანამედროვე სეისმოდამცავი სისტემა არის შექმნილი. მათი სწორად და ეკონომიკურად ეფექტურად გამოყენების მიზნით აუცილებელია ასეთი სისტემების ძირფესვიანი შესწავლა და არსებული პრაქტიკული გამოცდილების გაზიარება. ამასთან დაკავშირებით მოყვანილია მრავალი მაგალითი და მათი განვითარების პერსპექტიული მიმართულებები.

3. სტატიაში ხაზგასმულია 2006 წლიდან შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის კუთხით ქვეყანაში არსებული გამოწვევები და სამშენებლო ინდუსტრიაში როგორც სახელმწიფო, ისე კერძო სექტორის მიერ ჩატარებული კვლევები. ავტორებმა ასევე წარმოადგინეს აუცილებელი პირობები და პრევენციული ღონისძიებები, რომლებიც გასათვალისწინებელია სამშენებლო კომპანიების განვითარების უზრუნველსაყოფად შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის კუთხით.

4. **წიგნის ავტორები:** გივი გავარდაშვილი, ინგა ირემაშვილი, ედუარდ კუხალაშვილი, კონსტანტინე ბზიავა, შორენა კუპრეიშვილი, თამარიკო სუპატაშვილი, გიორგი ნატროშვილი, ქუფარაშვილი ირმა, ფერიდე ლორთქიფანიძე, სოფიო მოდებაძე, ლალი ბილანიშვილი
ბუნებრივი კატასტროფების პროგნოზირება და რისკების შემცირების ინოვაციური ღონისძიებები მოწყვლადი ინფრასტრუქტურის რისკების შეფასება კრიტიკული მდგომარეობისადარისკების სპორტოლო იოსანალიზის (CAPRA) მოდელის გამოყენებით

https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/472595/1/BunebriviKatastrofebisPrognozirebaDaRiskebisShemcirebis_2023_Wigni_I.pdf

ISBN:978-9941-33-248-7

გამოცემის ადგილი და გამომცემლობა: ქ. თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“
გვერდების რაოდენობა: 39 გვ.

5. წიგნის ავტორები: გივი გავარდაშვილი, ედუარდ კუხალაშვილი, ინგა ირემაშვილი, კონსტანტინე ბზიავა, მარინა მღებრიშვილი, თამრიკო სუპატაშვილი, ნათია გავარდაშვილი, ანა გავარდაშვილი, გიორგი ნატროშვილი, ალექსანდრე წაქაძე, ზაზა გიორგობიანი, ქეთევან დადიანი, ნანა ბერაია, ხათუნა კიკნაძე, ლია მასიაია, ლაშა თოფურია, თენგიზ მაღლაფერიძე, ზურაბ გოგუაძე

ბუნებრივი კატასტროფების პროგნოზირება და რისკების შემცირების ინოვაციური ღონისძიებები -
ღვარცოფსარეგულაციოელასტიკურიბარაჟი

https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/472605/1/BunebriviKatastrofebisPrognozirebaDaRiskebisShemcirebis_2023_Wigni_II.pdf

ISBN:978-9941-33-248-7

გამოცემის ადგილი და გამომცემლობა: ქ. თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“
გვერდების რაოდენობა: 42 გვ.

6. წიგნის ავტორები: გივი გავარდაშვილი, ინგა ირემაშვილი, ედუარდ კუხალაშვილი, ირინე იორდანიშვილი, მარტინ ვართანოვი, კონსტანტინე ბზიავა, შორენა კუპრეიშვილი, თამრიკო სუპატაშვილი, ირმა ქუფარაშვილი, გიორგი ნატროშვილი, ზურაბ გოგუაძე

სათაური: ბუნებრივი კატასტროფების პროგნოზირება და რისკების შემცირების ინოვაციური ღონისძიებები - სტიქიისშედეგადმიყენებულიზარალისშეფასება,

აღრიცხვადაზარალებულიმოსახლეობისსარეაბილიტაციოგეგმისდამუშავება-

ანალიზიდადგრადობა

https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/472613/1/BunebriviKatastrofebisPrognozirebaDaRiskebisShemcirebis_2023_Wigni_III.pdf

ISBN:978-9941-33-248-7

გამოცემის ადგილი და გამომცემლობა: ქ. თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“
გვერდების რაოდენობა: 37 გვ.

7. წიგნის ავტორები: გივი გავარდაშვილი, ინგა ირემაშვილი, ედუარდ კუხალაშვილი, კონსტანტინე ბზიავა, შორენა კუპრეიშვილი, ნათია გავარდაშვილი, ანა გავარდაშვილი, თამრიკო სუპატაშვილი, გიორგი ნატროშვილი, ალექსანდრე წაქაძე, ზაზა გიორგობიანი, თენგიზ მაღლაფერიძე, ზურაბ გოგუაძე, მალხაზ პასიკაშვილი

სათაური: ბუნებრივი კატასტროფების პროგნოზირება და რისკების შემცირების ინოვაციური ღონისძიებები - თოვლისზვავისსაწინააღმდეგონოვაციურიკონსტრუქცია

https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/472633/1/BunebriviKatastrofebisPrognozirebaDaRiskebisShemcirebis_2023_Wigni_IV.pdf

ISBN:978-9941-33-248-7

გამოცემის ადგილი და გამომცემლობა: ქ. თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“
გვერდების რაოდენობა: 36 გვ.

8. წიგნის ავტორები: გივი გავარდაშვილი, ედუარდ კუხალაშვილი, ინგა ირემაშვილი, კონსტანტინე ბზიავა, ლევან წულუკიძე, მარინა მღებრიშვილი, შორენა კუპრეიშვილი, ანა გავარდაშვილი, ნათია გოგოლაშვილი, ლორენც კინგი, მიხაილ შეფერი

ბუნებრივი კატასტროფების პროგნოზირება და რისკების შემცირების ინოვაციური ღონისძიებები -
გარემოსდამცავიინოვაციურიკონსტრუქციები

https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/472635/1/BunebriviKatastrofebisPrognozirebaDaRiskebisShemcirebis_2023_Wigni_V.pdf

ISBN:978-9941-33-248-7

გამოცემის ადგილი და გამომცემლობა: ქ. თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“

გვერდების რაოდენობა: 38 გვ.

9. წიგნის ავტორები: გივი გავარდაშვილი, ედუარდ კუხალაშვილი, ინგა ირემაშვილი, კონსტანტინე ბზიავა, ლევან წულუკიძე, შორენა კუპრეიშვილი, თამრიკო სუპატაშვილი, ირაკლი კვიციანი - ბუნებრივი კატასტროფების პროგნოზირება და რისკების შემცირების ინოვაციური ღონისძიებები - ქალაქყვარლისმოსახლეობისუსაფრთხოებაწყალდიდობებისადაღვარცოფებისაგან
https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/472638/1/BunebriviKatastrofebisPrognozirebaDaRiskebisShemcirebis_2023_Wigni_VI.pdf

ISBN:978-9941-33-248-7

გამოცემის ადგილი და გამომცემლობა: ქ. თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“
გვერდების რაოდენობა:46 გვ.

10. წიგნის ავტორები: გივი გავარდაშვილი, ედუარდ კუხალაშვილი, ინგა ირემაშვილი, კონსტანტინე ბზიავა, შორენა კუპრეიშვილი, ლევან წულუკიძე, ნათია გავარდაშვილი, ანა გავარდაშვილი, თამრიკო სუპატაშვილი, ირაკლი კვიციანი - ბუნებრივი კატასტროფების პროგნოზირება და რისკების შემცირების ინოვაციური ღონისძიებები - სოფელჯვარბოსლის (მთათუშეთი, ახმეტისმუნიციპალიტეტი) მოსახლეობისუსაფრთხოებაეროზიულ - ღვარცოფულიპროცესებისაგან
https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/472641/1/BunebriviKatastrofebisPrognozirebaDaRiskebisShemcirebis_2023_Wigni_VII.pdf

ISBN:978-9941-33-248-7

გამოცემის ადგილი და გამომცემლობა: ქ. თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“
გვერდების რაოდენობა:27 გვ.

11. გივი გავარდაშვილი, ედუარდ კუხალაშვილი, ინგა ირემაშვილი, კონსტანტინე ბზიავა, შორენა კუპრეიშვილი, ლევან წულუკიძე, თამრიკო სუპატაშვილი, ნათია გავარდაშვილი, ანა გავარდაშვილი, სოფიო მოდებაძე, ლალი ბილანიშვილი

ბუნებრივი კატასტროფების პროგნოზირება და რისკების შემცირების ინოვაციური ღონისძიებები - ქალაქთელავისმოსახლეობისუსაფრთხოებაწყალდიდობებისადაღვარცოფებისაგან
https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/472642/1/BunebriviKatastrofebisPrognozirebaDaRiskebisShemcirebis_2023_Wigni_VIII.pdf

ISBN:978-9941-33-248-7

გამოცემის ადგილი და გამომცემლობა: ქ. თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“
გვერდების რაოდენობა:51 გვ.

12. გიორგი დალაქიშვილი; კონსტანტინე ხაზალია; გიორგი თურმანიძე; ოთარ საჯაია „ბეტონის დეფორმაციის გამოკვლევა ჰოლოგრაფიული ინტერფერომეტრიის მეთოდით“ საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“ 2022წ. ISBN 978-9941-28-872-2,(სსიპ შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის საგრანტო პროექტი FR 18-1171-ის ფარგლებში) 142გვ.

13 Гуринович А.Д., Гвишиани З.Г.,

Монография- "Экология окружающей среды", Том 3, Европейские инновационные технологии водоснабжения и водоотведения в условиях Южного Кавказа, Тбилиси, 2023 г Издательский дом "Технический университет" (იბეჭდება)

ვრცელანოტაცია (ქართულენაზე)

4. ნაშრომში წარმოდგენილია ეროვნული უსაფრთხოების სტრატეგიისა და რისკების მართვის სამოქმედო გეგმა, შეფასებულია მოწყვლადი ინფრასტრუქტურის რისკები მოსალოდნელი ბუნებრივი და ანთროპოგენური (მათ შორის, ტერორისტული აქტები) კატასტროფებით გამოწვეული საფრთხეების გათვალისწინებით. წარმოდგენილია სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციების აქტიური თანამშრომლობა რისკების თანამედროვე დონეზე მართვასა და რეალიზაციაში, რომელიც საშუალებას მოგვცემს ბუნებრივი და ანთროპოგენური კატასტროფების პრევენციის და გაუვნებელყოფის მიზნით

შეიქმნას ეფექტური, ინტეგრირებული და თანმიმდევრული რისკების მართვის ეროვნული პლატფორმა. მდგრადობისა და მართვის რისკების ჩარჩოს - აშშ-ს მერილენდის უნივერსიტეტთან ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმის (2011 წ.) საფუძველზე ჩამოყალიბდა კრიტიკული მდგომარეობისა და რისკების პორტფოლიოს ანალიზის (CAPRA) მოდელი, რომელიც ითვალისწინებს ყველა მოსალოდნელი რისკის რაოდენობრივ შეფასებას, გამოცდასა და დანერგვას. გაეროს სტანდარტების მიხედვით, სახელმწიფო და კომპეტენტურ ადგილობრივ თვითმმართველობაში მომუშავე პირებისათვის შემუშავებულია საკონტროლო კითხვები საგანგებო მდგომარეობის წარმოშობის შემთხვევაში მოქმედებების დაგეგმვისათვის.

5. გარემოს დაცვაში ეკოლოგიური წონასწორობის მდგრადობისა და სტაბილურობის გარანტს ეფექტური ნაგებობის შექმნა წარმოადგენს, ე.ი. ნაგებობათა ისეთი სახეები, რომელთა სიხისტე ნაკადის დამრტყმელ ძალასთან მიმართებაში მინიმუმამდეა დაყვანილი, ხოლო კონსტრუქციული ელემენტების ფორმა და სამშენებლო ზომები დაზუსტებული მეთოდოლოგიის გამოყენებით არის გაანგარიშებული. სტიქიათა ნაგებობაზე ზემოქმედება მის ანომალურობაზეა დამოკიდებული. ზემოთ აღნიშნულთან ერთად, ინოვაციურ ნაგებობათა სხვადასხვა სახის ნაკადების სადინარებში მოწყობის დროს, კონსტრუქციული ელემენტების შერჩევისას შეიძლება წარმოიშვას რისკები ახალი მეთოდოლოგიის გამოყენების შესაძლებლობებზე. მეთოდურ რეკომენდაციებზე დაყრდნობით შემოთავაზებულია ღვარცოფსარეგულაციო ელასტიკური ბარაჟის (ნახ. 1.1) გაანგარიშების მეთოდოლოგია, რომლის სიახლის პრიორიტეტი დაცულია საპატენტო მოწმობით.

6. შესავალ ნაწილში წარმოდგენილი და შეფასებულია მაღლივი კაშხლების როლი წყალდიდობების რეგულირების საქმეში და მათი ექსპლუატაციის დროს მუშაობის საიმედოობისა და რისკის განსაზღვრის აუცილებლობა; • დადგენილია ცუნამის ტიპის ტალღის მოძრაობის სიჩქარე, დატბორილ ტერიტორიებზე წყალდიდობის სიღრმეები და მათი განშლადობის გეომეტრიული ზომები მდინარის კალაპოტის სიმეტრიის ღერძიდან მარცხენა და მარჯვენა ნაპირებზე; მონაცემები GIS ტექნოლოგიების გამოყენებით დატანილია ციფრულ რუკაზე; • ჟინვალის წყალსაცავზე 2020 წლის ექსპედიციის პერიოდში განხორციელებული საველე სამეცნიერო და თეორიული კვლევების ანალიზის საფუძველზე, ჟინვალის მიწის კაშხლის შესაძლო ავარიის შემთხვევაში, დადგენილია წყლით დატბორილი ტერიტორიების მაღალი რისკის მქონე ფართობები და მოსახლეობის რაოდენობა, რომელიც დუშეთისა და მცხეთის რაიონის მუნიციპალიტეტებში პირველი მიახლოებით შეადგენს 14 823 ადგილობრივ მოსახლეს; • დამუშავებულია მეთოდოლოგია, სადაც ყურადღება გამახვილებულია სტიქიის შედეგად მიყენებული ზარალის შეფასებაზე, აღრიცხვასა და დაზარალებული მოსახლეობის სარეაბილიტაციო გეგმის დამუშავებაზე, ანალიზსა და მდგრადობაზე.

7. ქვეყნის მდგრადი განვითარებისთვის მთიან რეგიონებს გააჩნიათ არსებითი მნიშვნელობა, იმდენად, რამდენადაც მთის ეკოსისტემები ასრულებენ გადამწყვეტ როლს მსოფლიო მოსახლეობის დიდი ნაწილის მტკნარი წყლის რესურსებით უზრუნველყოფაში (UNGA, 2012). მსოფლიო მოსახლეობის 10% პირდაპირ არის დამოკიდებული მთის რესურსებზე. ერთი მხრივ, მთა წარმოადგენს წყლის, ენერჯის, მინერალების, ბიომრავალფეროვნების, რეკრეაციის, ტყისა და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების მნიშვნელოვან წყაროს, მეორე მხრივ კი - განეკუთვნება მაღალი რისკის გარემოს, მოწყვლადი ლანდშაფტებით. მთიანი რეგიონები ყველაზე მგრძობიარე არეალია კლიმატის ცვლილების მიმართ. მათ უმრავლესობაში რესურსების რაოდენობა შეზღუდულია (FAO, 2011), ამიტომ მთაში ცხოვრობს მსოფლიოს უღარიბესი მოსახლეობა. მთის ლანდშაფტები გვაწვდიან მაღალი ხარისხისა და მრავალფეროვან, ამავდროულად შეზღუდული რაოდენობისა და მისაწვდომობის რესურსებს. შესაბამისად, მთიანი რეგიონების ბუნებათსარგებლობა და რესურსთსარგებლობა განსაკუთრებულად ფრთხილ მოდგომას საჭიროებს. მთის მოსახლეობა ცნობილია უნიკალური ტრადიციებითა და წეს-ჩვეულებებით, რითაც მნიშვნელოვან როლს ასრულებს გლობალურ ეთნიკურ, კულტურულ, ლინგვისტურ და რელიგიურ მრავალფეროვნებაში (FAO, 2011). აღსანიშნავია ისიც, რომ ტრადიციულ რეგიონებში, ბუნებრივი ლანდშაფტები ადგილობრივი კულტურის ინტეგრალური ნაწილია (UN, 1992).

საქართველოს ტერიტორიის ორ მესამედზე მეტი მთიანია, შესაბამისად, ყველა ზემოთ ჩამოთვლილი 7 გამოწვევა აქაც აქტუალურია. მცირე ტერიტორიის მიუხედავად აქ გვხვდება ლანდშაფტის მრავალი ტიპი, მათ შორის მაღალმთის ალპური მდელოები და გლაციალური ლანდშაფტები (Nikolaishvili, et al., 2011). როგორც მსოფლიოს სხვა რეგიონებში, საქართველოშიც მთა წარმოადგენს მტკნარი წყლის რეზერვუარს, „ბიომრავალფეროვნების საცავს“ და თვითმყოფადი კულტურის კერას (FAO, 2011). შესაბამისად, მისი დაცვა და შენარჩუნება ქართული სახელმწიფოსთვის ერთ-ერთი პრიორიტეტული და, ამავდროულად, ეკონომიკური გამოწვევებიდან გამომდინარე, რთული ამოცანაა. უნდა აღინიშნოს, რომ ჩვეულებრივ, განვითარების ინტერვენციას თან ახლავს გარემოსდაცვითი და საზოგადოებრივი რისკები. მთიანი რეგიონების მდგრადი განვითარების კონცეფციაში ლანდშაფტების (ეკოსისტემების) დაცვას ცენტრალური ადგილი უკავია, რადგან მთის ხეობების ფარგლებში ბუნებრივი ტყეები წარმოადგენენ ყველაზე ეფექტურ მიწის საფარს, ჰიდროლოგიური პირობების დარეგულირების კუთხით (Hamilton & King, 1983), მთის მოსახლეობას კი - აკისრია უდიდესი როლი ეკოსისტემების შენარჩუნებაში იმ სახით, რომ მათ შეძლონ საზოგადოების უზრუნველყოფა გარემოს/ეკოსისტემური/ლანდშაფტური სერვისებით. მნიშვნელოვანია მთის მოსახლეობის გაძლიერება, მათი ყოფის გაუმჯობესება, რათა შესწევდეთ ძალა, თავად დაიცვან ბუნება და შეასრულონ მთის მცველების როლი (FAO 2011). საქართველოს ტერიტორიის დიდი ნაწილი უკავია მაღალ მთებს, უღელტეხილებსა და დამრეც ფერდობებს, ამიტომ ზამთარში ხშირია თოვლის ზვავები. განსაკუთრებით ჯვრის, როკისა და სურამის გადასასვლელები. მართალია ამ გადასასვლელებზე აგებულია საავტომობილო 8 გვირაბები, თოვლის ზვავის დამჭერი კედლები, გალერეები და სხვა ტიპის ნაგებობები, მაგრამ მათი უკმარისობის გამო, დიდთოვლობის პერიოდში საავტომობილო მოძრაობა რამოდენიმე ხნით ჩერდება, სანამ გზები არ გაიწმინდება ჩამოქცეული ზვავებისაგან. მდინარეების - თერგის, არაგვისა და ძირულას წყალშემკრებ აუზებში ხშირია დიდთოვლობასა და თოვლის ზვავებთან დაკავშირებული საავტომობილო კატასტროფები, სამწუხაროდ, ხშირია ადამიანთა მსხვერპლიც. მაგალითად, 1999 წლის ზამთარში ყაზბეგის რაიონის სოფელ კობიდან ვლადიკავკაზში მიმავალ ავტობუსს დაეცა ჩამოქცეული ზვავი, ავტობუსი გადავარდა მდინარე თერგში, რის შედეგადაც დაიღუპა 42 ადამიანი. 2000 წლის იანვარში როკის გვირაბის მხრიდან თოვლის ზვავი დაეჯახა ავტობუსს და გარდაიცვალა 28 მგზავრი. განსაკუთრებით უნდა აღვნიშნოთ მსოფლიო მასშტაბით თოვლის ზვავის მიერ გამოწვეული დიდი მსხვერპლის მომტანი სტატისტიკური მაჩვენებლები. მაგალითად 1905 წელს ყარაყუმში უცბად ჩამოწვა ჰასაბადის მყინვარი, რის შედეგადაც დაიღუპა 2500 ადამიანი, დაინგრა ათასობით სახლი და შენობა. 1906 წელს ალიასკის მთებიდან ჩამოწვა მყინვარი კარიჰეიტედი, დაიღუპა 3500 ადამიანი, დაინგრა 28 000 სახლი და ა.შ. 2018 წლის 4 იანვარს სვანეთში, კურორტ „თეთნულდის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე ზვავი ჩამოწვა. პირველადი ინფორმაციით, კურორტ „თეთნულდზე“ მყოფი, ექსტრემალური სპორტის მოყვარული 4 უცხოელი ტურისტი გაუკვალავ თოვლზე დაეშვა, რამაც ზვავი გამოიწვია. სამმა მათგანმა უსაფრთხო ადგილზე გასვლა მოახერხა, ხოლო მეოთხე - თოვლში ჩაიძარხა და დაიღუპა.

8.. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ცოტნე მირცხულავას სახელობის წყალთა მეურნეობის ინსტიტუტში (ყოფილი საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წყალთა მეურნეობისა და საინჟინრო ეკოლოგიის ინსტიტუტი) აკადემიკოს გივი გავარდაშვილისა და თანავტორების მიერ დამუშავდა ბუნების სტიქიური მოვლენების საწინააღმდეგო ახალი ნაგებობები, რომელთა მეცნიერულ-ტექნიკური სიახლის პრიორიტეტებიც დაცულია 10 საზღვარგარეთული და 12 საქართველოს პატენტის მოწმობით. იუნესკოს საერთაშორისო პროგრამის (“IDND”, 1991-2000 წ.წ.) შესაბამისად, აკადემიკოს გივი გავარდაშვილის მიერ ფრანგულ ენაზე გამოიცა მონოგრაფია `გარემოსდამცავი ნაგებობების ახალი კონსტრუქციები`, სადაც განხილულია ზემოთ აღნიშნული გარემოსდამცავი ნაგებობების კონსტრუქციული დახასიათება და მათი პროექტირებისათვის გაანგარიშების მეთოდოლოგია. წიგნის მეცნიერ-რედაქტორი, აკადემიკოსი ცოტნე მირცხულავა აღნიშნავდა, რომ `ნაგებობების პრაქტიკაში გამოყენება, მათი კონსტრუქციული თავისებურებიდან გამომდინარე, საგრძნობლად გაზრდის კაშხლების საიმედო მუშაობის ალბათობას და შემცირდება კონსტრუქციის წყობიდან გამოსვლის რისკი. სტიქიური მოვლენების წარმოშობის თვალსაზრისით, საქართველო არის ბუნებრივი ლაბორატორია და თუ მხედველობაში მივიღებთ მდინარეების - დურუჯის, არაგვის, ცხენისწყლის,

აჭარის წყლის და სხვა ღვარცოფსადინარების წყალშემკრები აუზების კატასტროფულ ეკოლოგიურ მდგომარეობას, შეიძლება ითქვას, რომ სამეცნიერო ნაშრომი ჩვენი ქვეყნისათვის და არა მარტო, აქტუალურია და მეცნიერსპეციალისტების ყურადღების ცენტრში მოექცევა. აკადემიკოს ც. მირცხულავას პროგნოზმა მართლაც რომ გაამართლა, როდესაც წიგნის პრეზენტაცია შედგა ამერიკის შეერთებულ შტატებში, ქ. ვაშინგტონში ავტორის სტაჟირების დროს ამერიკის გარემოს დაცვისა და აგრარულ დეპარტამენტებში დიდი შეფასება მისცეს მსოფლიოში ცნობილმა მეცნიერსპეციალისტებმა: ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორებმა, პროფესორებმა: ა. ბორტვიკმა (ოქსფორდის უნივერსიტეტი), დ. ვანდაიმ (კანადა), მ. ბეხტმა (გერმანია), დ. ვიკზორეკმა (აშშ), პროფესორმა ხ. ტოგნასამ (შვეიცარია), 'იუნესკოს' სტიქიური უბედურებისა და გარემოს დაცვის განყოფილების გამგემ, პროფესორმა ტ. შააფმა (საფრანგეთი) და ა.შ. წარმოდგენილ ნაშრომში განხილულია ახალი კონსტრუქციები, რომლებიც შესაძლებელია გამოყენებული იყოს მთის ლანდშაფტებში განთავსებულ მდინარეთა წყალშემკრებ აუზებში მიმდინარე დედამიწის ზედაპირის დესტრუქციული პროცესების საწინააღმდეგოდ.

6. ვიდეოს, ფოტო-მასალისა და სტატისტიკური რიგის დამუშავებით მდ. დურუჯის არსებული მდგომარეობა შეფასებულია კატასტროფულად და პრეზიდენტის განკარგულებაში აღნიშნული "მდ. დურუჯის საგანგებო ეკოლოგიურ ზონად გამოცხადების შესახებ" შესრულება აუცილებელია; აქედან გამომდინარე, შესაბამისმა სამთავრობო, სამეცნიერო თუ არასამთავრობო ორგანიზაციებმა, თუნდაც ინვესტიციების თუ გრანტების გათვალისწინებით, სასწრაფოდ უნდა ჩაატარონ შესაბამისი გადაუდებელი ღონისძიებები, რაც დაიცავს ქ. ყვარლის მოსახლეობასა და მიმდებარე ტერიტორიებს მდინარე დურუჯის კალაპოტში ფორმირებული კატასტროფული ღვარცოფებისაგან. უნდა აღინიშნოს გაზეთ "საქართველოს რესპუბლიკის" რედაქციის ის ოპერატიული შრომა, რომელმაც დროის მოკლე პერიოდში გაზეთში გააშუქა მდ. დურუჯის თანამედროვე ეკოლოგიური მდგომარეობის ამსახველი სამეცნიერო მასალა, რომელიც ინფორმაციული გახდა მკითხველთა ფართო მასისათვის. ავტორის მიერ მდინარე დურუჯის ეკოლოგიური პრობლემების კვლევის ამსახველი მასალა მოხსენიებულ იქნა 2002–2011 წლებში საქართველოს პარლამენტში, 2005–2006 წლებში საქართველოს შინაგან სამინისტროს საგანგებო სიტუაციების მართვის დეპარტამენტში, 2000–2006 წლებში საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმისა და აკადემიური საბჭოს სხდომებზე, 2011 წ. იტალიაში, ქალაქ პადუაში, ღვარცოფების მე-5 მსოფლიო კონფერენციაზე, 2011 წელს ამერიკის შეერთებულ შტატებში, მერილენდის უნივერსიტეტში პირველ მსოფლიო კონფერენციაზე „რისკი, მოწყვლადობა და საიმედოობის შეფასება“, ასევე 2015 წელს - იაპონიაში, ქ. ცუკუბოში ღვარცოფების მე-6 მსოფლიო კონფერენციაზე. საველე-ექსპედიციური კვლევების ნორმალურად ჩასატარებლად ქ. ყვარელში მხარში გვედგნენ: კახეთის რეგიონისა და ქ. ყვარლის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ხელმძღვანელები, ხოლო საველე კვლევების განხორციელებაში მონაწილეობას ღებულობდნენ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ცოტნე მირცხულავას სახელობის წყალთა მეურნეობის ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომლები, ასპირანტები და დოქტორანტები.

9. სამუშაო ითვალისწინებს მთათუშეთის სოფ. ჯვარბოსლის მიმდებარე ტერიტორიაზე წარმოშობილი ეროზიული ხევისა და ფერდობის გამაგრებას საინჟინრო და ფიტომელიორაციული მეთოდებით. ამ მიზნით განხორციელდა ტერიტორიის საინჟინროეკოლოგიური, ჰიდროლოგიური და სატყეო-მელიორაციული შეფასება. ხევის სტაბილიზაციის მიზნით გათვალისწინებულია ბეტონის მცირე სიმაღლის კაშხლების (ბარაჟები) დაპროექტების მეთოდოლოგიის დამუშავება. სოფელი ჯვარბოსელი მდებარეობს ზღვის დონიდან 1904 მ-ზე. საკვლევი ტერიტორიის წყალშემკრები აუზის ფართობი შეადგენს 0,0325 კმ² -ს, ხოლო სიგრძე – 0,4 კმს. საკვლევი ხრამის სათავე მდებარეობს ზღვის დონიდან 2012 მ-ზე, ხოლო მდინარე თუშეთის შესართავი ალაზხანთან – 1835 მ-ზე. სოფელ ჯვარბოსლის რელიეფი და მისი ძირითადი ტიპები ჩამოყალიბებულია მეოთხეული პერიოდის ვერტიკალური მოძრაობებით, გამყინვარებით, მდინარეული ეროზიითა და მექანიკური გამოფიტვით. ფერდობისსამხრეთი ექსპოზიცია დღე-ღამური და სეზონური ტემპერატურების ცვლილებით მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს ეროზიული პროცესების განვითარებას. სოფელ ჯვარბოსელში ჰავა ცივია და განეკუთვნება ალპური ჰავის ზოლს. მთელი წლის განმავლობაში ამინდები გრილია (წლის საშუალო ტემპერატურა 5°C-ია). ზამთარში სუსხიანი და თოვლიან-ყინვიანი. იანვრის ტემპერატურა მინუს 12°C-დან 18°C-მდე აღწევს

და მთის მდინარე ალაზანიც კი იყინება. გაზაფხული გვიან დგება, შემოდგომა ადრე. ხშირად სექტემბერში თოვლი მოდის. ზაფხული გრილია (ივლისის ტემპერატურა 10°C-დან 14°C-მდე), მოკლე და ნესტიანი. იანვარ-თებერვალში ჰაერის საშუალო ტემპერატურა მინუს 13-15°C-ზე დაბლა არ ჩამოდის, თოვლის საფარის ხანგრძლივობა 5-6 თვეა, ხოლო ივლის-აგვისტოში ჰაერის საშუალო ტემპერატურა პლუს 14-15°C-მდე აღწევს. სოფელ ჯვარბოსელში ნალექების რაოდენობა წელიწადში მერყეობს 450-900 მმ-ში, საშუალო მრავალწლიური კი 770 მმ-ია. აქედან ნალექების 69% მოდის თბილ პერიოდში – აპრილიდან სექტემბრის ჩათვლით, 31% კი დანარჩენ 6 თვეში - მყარი სახით. თოვლის საფარის მაქსიმალური სისქე 2 მ-ს აღწევს, მინიმალური - 0,3 მ-ს. ჰავა კონტინენტურია. ღრუბლიან დღეთა რაოდენობა, საშუალოდ, თვეში 5.5-ია. სოფელ ჯვარბოსელში სეტყვა იშვიათი მოვლენაა. აქ საშუალო სიჩქარის ქარები (7-14 მ/წმ) წელიწადში დროის 10%-ს აღწევს; ძირითადად, სუსტი ქარი და წყნარი დღეები იცის. სოფელ ჯვარბოსელთან უახლოესი მეტეოსადგურის მიხედვით კლიმატური მაჩვენებლები მოცემულია ცხრილში 1.

10. ქალაქ თელავის მოსახლეობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით მდინარე თელავის ხევის წყალშემკრებ აუზში განხორციელდა მეცნიერული კვლევები მოსალოდნელი წყალდიდობებისა და ღვარცოფების მიერ ქალაქის დატბორილი ტერიტორიების რისკების შესახებ. მდინარე თელავის ხევის კალაპოტში ფორმირებული წყალდიდობისა და ღვარცოფებისაგან ქალაქ თელავის მოსახლეობის დაცვისა და დატბორილი ტერიტორიების რისკების შეფასების მიზნით განხორციელებულია საველესამეცნიერო და თეორიული კვლევები, რომლის გამოყენებით დადგენილია მთის ფერდობების ეროზიის კოეფიციენტი მისი ძირითადი განმსაზღვრელი ფაქტორების გათვალისწინებით, მთის ფერდობებიდან ჩამონგრეული ან ჩამოშვებული მასის მოცულობები შესაბამისი GPS კოორდინატებში. ნაკადის ტალღის მათემატიკური მოდელირების გამოყენებით დადგენილია მდინარის კალაპოტში ფორმირებული წყალდიდობისა და ღვარცოფის მიერ დატბორილი ტერიტორიების რისკის ზონები ბუნებრივი ზღუდარის განგრევის შემთხვევაში.

11. ბეტონისა და რკინაბეტონის ნაგებობების ხანგამძლეობაზე გავლენის მომხდენ ფაქტორებს შორის დიდ როლს ასრულებს ბეტონში მიმდინარე ხანგრძლივი პროცესები, როგორცაა: შეკლება და ცოცვადობა. ისინი, ბეტონის აგებულების სტრუქტურულ თავისებურებებთან, გარემოს პირობებთან და დატვირთვისთან შეთავსებით ბზარწარმოქმნის პროცესის რეგლამენტირებას ახდენს, რომლის განვითარების ინტენსიურობაზე არის, პირველ რიგში, დამოკიდებული ბეტონისა და რკინაბეტონის ხანგამძლეობა.

ამიტომ, ბზარწარმოქმნის პროცესის არსის შესწავლა და მის განვითარებაზე ზეგავლენის მომხდენი მრავალრიცხოვანი ფაქტორების (მათ შორის ბეტონის შეკლებისა და ცოცვადობის) როლის დადგენა დიდ ინტერესს ჰხადებს.

ბოლო წლებში ბევრი რამ არის გაკეთებული ბეტონისა და რკინაბეტონის თეორიისა და კერძოდ, ბეტონის შეკლებისა და ცოცვადობის თეორიის განვითარებისთვის. ეს განვითარება ხდებოდა როგორც ბეტონისა და რკინაბეტონის კონსტრუქციების ხანგრძლივ დატვირთვებზე საიმედო მეთოდებით გაანგარიშების მიმართულებით, ისე შესაბამისი ექსპერიმენტული მონაცემების დაგროვების მიმართულებითაც. ეს უკანასკნელი აუცილებელია, როგორც საცნობარო მონაცემების საიმედოობის ასამაღლებლად, ისე ბეტონის შეკლებისა და ცოცვადობის მათემატიკური თეორიების შემდგომი განვითარებისთვისაც, რომელნიც, ცხადია, კიდევ დიდხანს ატარებენ ფენომენოლოგიურ ხასიათს.

მაგრამ ამასთან ერთად სულ უფრო მეტი ყურადღება ეთმობა ბეტონის შეკლებისა და ცოცვადობის ბუნების შესწავლას. ეს სამუშაოები აუცილებელია იმ ფიზიკური თეორიების შესამუშავებლად, რომლებითაც უნდა დასრულდეს ბეტონის შეკლებისა და ცოცვადობის მრავალწლიანი გამოკვლევები.

ვინაიდან ბეტონის შეკლებისა და ცოცვადობის ბუნების შესწავლისას მკვლევარებს შეეხება უწყვეტ საკმაოდ რთული აგებულების მასალებთან და დაძაბულ-დეფორმირებულ მდგომარეობაზე ზეგავლენის მომხდენი ფაქტორების დიდი რაოდენობის არსებობასთან, ერთიანი აზრი ბეტონის

შეკლებისა და ცოცვადობის ბუნებაზე ჯერ არ არსებობს. ასე რომ ბეტონის შეკლების ბუნებისა და მექანიზმის განვითარების აღსაწერად შემოთავაზებულია 10-ზე მეტი თეორია.

ამასთან დაკავშირებით, ბეტონის შეკლებისა და ცოცვადობის ბუნების შესახებ კვლევების გაღრმავება, ფიზიკისა და ფიზიკური ქიმიის უახლესი მიღწევების მოზიდვით, ამჟამად ბეტონმცოდნეობის ერთ-ერთ ყველაზე აქტუალურ ამოცანად ითვლება.

კვლევის მიზანია შეკლებითი დეფორმაციების განვითარების ხასიათის კვლევა და ცალკეული ფაქტორების როლის დადგენა (ქანისა და შემვსებების მარცვლების წანაცვლების შეზღუდვის ხარისხის, ცემენტის სახეობის, წყალ-ცემენტის თანაფარდობის და სხვ.) ამ დეფორმაციების განვითარებაში. ასევე, მიზანს წარმოადგენდა შეკლებითი ბზარების წარმოქმნისა და განვითარების პროცესის გამოკვლევა და ამ პროცესზე ცემენტის სახეობის (მინერალოგიური შედგენილობის) ზეგავლენა.

ბეტონში სტრუქტურული დამაბულობების შესწავლის თაობაზე სხვადასხვა მკვლევარის მიერ ჩატარებული შრომების ანალიზმა აჩვენა, რომ მათში განხილული იყო ან მეტისმეტად გამარტივებული მათემატიკური მოდელები, რომლებიც მათი ანალიზური აღწერის ჩატარების საშუალებას იძლეოდნენ, ანდა შესწავლილი იყო ფიზიკური მოდელები, რომლებშიც ბეტონის ერთ-ერთი კომპონენტი ჩანაცვლებული იყო მოდელოური (ოპტიკურ-მგრძობიარე) მასალით. ამგვარი ცვლილების დროს გარდაუვალად ცემენტის ქვასა და შემვსების მარცვალს შორის ურთიერთქმედების რთული სურათის ცალკეული მხარეების დაკარგვა ხდებოდა.

ზემოთქმულის გათვალისწინებით, ცემენტის ქვის დეფორმირებული მდგომარეობის შესასწავლად გადაწყდა, რომ ნაშრომში გამოყენებული ყოფილიყო ჰოლოგრაფიული ინტერფერომეტრის მეთოდი, რომელსაც არ გააჩნია მითითებული ნაკლი - როგორცაა საკვლევ ფიზიკურ მოდელებში ოპტიკურად მგრძობიარე მასალის ჩართვის აუცილებლობა.

ჰოლოგრაფია, რომელმაც ფართო გამოყენება პოვა ლითონებისა და პოლიმერული მასალებისგან მომზადებული ნაკეთობების და კონსტრუქციების დამაბულო-დეფორმირებული მდგომარეობის გამოკვლევისას, ბეტონისა და რკინაბეტონის კვლევებისას ჯერ კიდევ ნაკლებად გამოიყენება. მეტიც, ყველა არსებულ ნაშრომში, როგორც წესი, მიმდინარეობდა მხოლოდ ხანმოკლე მიმდინარე პროცესების შესწავლა. ცემენტის ქვის და ბეტონის შეკლების დეფორმაციების და ბზარმედეგობის კვლევების მიმართ გამოყენების კუთხით ჰოლოგრაფია ადრე არავის გამოუყენებია. ცხადია, რომ ეს დაკავშირებულია ხმაურიანი ეფექტებისა და ვიბრაციების მოცილების დიდ ექსპერიმენტულ სიმძლეობთან, რომელთა გაჩენის ალბათობაც ექსპერიმენტის ხანგრძლივობის ზრდასთან ერთად ძლიერ იმატებს.

საქართველოს ეროვნულ მეცნიერებათა აკადემიის კ. ზავრიევის სახელობის სამშენებლო მექანიკისა და სეისმომედეგობის ინსტიტუტის ბეტონების ფიზიკურ-ქიმიური მექანიკის განყოფილების ხელმძღვანელის აკადემიის წევრ-კორესპოდენტის, პროფესორი ზ.წილოსანისა ტ.მ.კ უფროს მეცნიერ თანამშრომლის გ. დალაქიშვილის თაოსნობით შეიქმნა „საშენი მასალების ოპტიკური მეთოდებით კვლევის ლაბორატორია“, სადაც მიმდინარეობდა კომპოზიციური მასალების ჰოლოგრაფიული მეთოდებით კვლევა (1979-1995 წ.). 2019 წელს, საქართველოს ტექნიკური ინივერსიტეტის, სამშენებლო ფაკულტეტზე ჩამოყალიბდა „ჰოლოგრაფიული ინტერფერომეტრის სასწავლო, სამეცნიერო და საკვლევო ლაბორატორია“, სადაც კიბერნეტიკის ინსტიტუტის ინფორმაციის ჰოლოგრაფიული ჩაწერისა და დამუშავების ლაბორატორიასთან თანამშრომლობით მიმდინარეობს კომპოზიციური მასალების და კონსტრუქციული ელემენტების ჰოლოგრაფიული ინტერფერომეტრის მეთოდით კვლევა (სსიპ შოთა რუსთაველის ფონდი, საგრანტო პროექტი FR 18-11671).

ნაშრომში მოყვანილია ამ კვლევების შედეგები. ისინი შეიძლება სასარგებლო აღმოჩნდეს ღონისძიებების შემუშავებისას, რომელიც მიმართულია შეკლებითი დეფორმაციების განვითარების პროცესების რეგულირებაზე და მიკრო სტრუქტურული დამაბულობების განვითარების რეგულირებაზე. ის შეიცავს მეთოდოლოგიურ მითითებებს ბეტონის ბზარმედეგობის შესასწავლად ჰოლოგრაფიის გამოყენების თაობაზე. მოყვანილია, აგრეთვე, ხანმოკლე დატვირთვით დატვირთული ბეტონის ნიმუშის დეფორმირებული ველის სპეკლ-ინტერფერომეტრის მეშვეობით კვლევის მონაცემები, სხვადასხვა ცემენტების შეკვრის ვადების დადგენა, ბეტონის დეფორმაციის ველების

განსაზღვრა ტემპერატურული ზემოქმედებისას, ბეტონის ძველ და ახალ ფენებს შორის შეჭიდულობისა და ძვრადობის გამოკვლევა რღვევის მექანიკის საფუძველზე.

12.ამჟამად, არსებობს ინოვაციური ტექნოლოგიების გადაუდებელი საჭიროება გარემოსდაცვითი პრობლემების გადასაჭრელად გარემოს ინჟინერიისა და მშენებლობის სფეროებში. ეს უპირველეს ყოვლისა კარნახობს მრავალმხრივი და მულტიდისციპლინური მიდგომების გამოყენების აუცილებლობას შესასწავლი დარგების მდგრადი განვითარების მისაღწევად და ამ პრობლემებისადმი სამეცნიერო და ბიზნეს საზოგადოებების მოზიდვის მიზნით.

შემოთავაზებული კოლექტიური მონოგრაფია არის საერთაშორისო სამეცნიერო და პრაქტიკული სემინარის შედეგი "ევროპული ინოვაციური ტექნოლოგიები სამშენებლო და გარემოს ინჟინერიაში", რომელიც ჩატარდა 2023 წლის 16-18 ოქტომბერს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამშენებლო ფაკულტეტზე.

სემინარის ძირითადი მიზნები: ევროპის, აზიისა და სამხრეთ კავკასიის ქვეყნებს შორის ახალი და არსებული სამეცნიერო და საწარმოო კავშირების დამყარება; საგანმანათლებლო, სამეცნიერო და პრაქტიკული საქმიანობის ინტერნაციონალიზაცია; ჩვენი ქვეყნების წარმოების სექტორში მოწინავე ტექნოლოგიების დანერგვა.

14. რეკავა პაატა, არაბიძე ვახტანგი, ყიფიანი გელა, ტაბატაძე ანა, ჯანგიძე ზაზა, გიგინეიშვილი ჯონი, გიგინეიშვილი დავითი, ჩიკვაძე გიორგი, მელქაძე თეიმურაზი, წიქარიშვილი მალხაზი, **ჩხიკვაძე კონსტანტინე**, ჯუგაშვილი დაჩი, საქართველოში სეისმომედეგი მშენებლობის პრობლემები. (სამეცნიერო-ტექნიკური კონფერენციის „საქართველოში სეისმომედეგი მშენებლობის პრობლემები“ მასალები, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, 7 ივლისი, 2023 წელი). გამომცემლობა „უნივერსალი“, თბილისი, 2023, უკ 624. 042. 7 ISBN 978-9941-33-648-5. გადაეცა წარმოებას 6.08.2023წ. ხელმოწერილია დასაბეჭდად 7.09.2023წ. ქაღალდის ზომა 60×84.1/16 პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 8. ტირაჟი 100 ეგზ.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. მონოგრაფიაში გადმოცემულია საქართველოში სეისმოაქტიურ რაიონებში მშენებლობის უსაფრთხოების საკითხები. მოყვანილია კატასტროფული მიწისძვრებისაგან დაცვის ცნობილი საშუალებები, რომლებიც წლების განმავლობაში მასიურად ინერგებოდა.

საქართველოს სეისმომედეგი მშენებლობის და საინჟინრო სეისმოლოგიის ეროვნული ასოციაციის 20 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო-ტექნიკური კონფერენცია ჩატარდა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პირველ კორპუსში 2023 წლის 7 ივლისს. ეროვნული ასოციაციის დაარსებიდან განვლილი პერიოდის განმავლობაში ასოციაციის რიგებს გამოაკლდნენ მისი წევრები ბატონები გურამ გაბრიჩიძე, მალხაზ ბედიაშვილი, ლევან მახვილაძე, თეიმურაზ მუხაძე, რევაზ ცხვედაძე, ანზორ ჩიქოზავა, ჯემალ კილასონია, ომარ მხეიძე, სერგო გოგმაჩაძე სეისმომედეგი მშენებლობის დარგის გამოჩენილი სპეციალისტები.

ეროვნული ასოციაცია 2004 წლიდან არის სეისმომედეგი მშენებლობის ევროპის ასოციაციის წევრი, ხოლო 2013 წლიდან სეისმომედეგი მშენებლობის საერთაშორისო ასოციაციის წევრია, 2016 წლიდან ასოციაცია არის საქართველოს სამოქალაქო ინჟინერთა საზოგადოების წევრი.

ევროპული ასოციაციის შტაბ-ბინა არის სტამბოლში, საერთაშორისო ასოციაციის კი ტოკიოში. აღნიშნული ასოციაციების ორგანიზებით ყოველ 4 წელიწადში სეისმომედეგობის დარგში ტარდება შესაბამისი კონფერენციები, როდესაც ირჩევენ პრეზიდენტს, ვიცე პრეზიდენტს, გენერალურ მდივანს, მდივანს, გენერალურ ანსამბლეს და აღმასრულებელ კომიტეტს.

15. ზ. გვიშანი, თ. ხმელიძე; სამშენებლო ტერმინების მოკლე განმარტებითი ლექსიკონი, ISBN 978-9941-28-949-1; თბილისი, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“. 222 გვ.

ანოტაცია

ლექსიკონი მოიცავს ცნობებს საკითხთა ფართო წრიდან, რომლებიც დაკავშირებულია მშენებლობასა და არქიტექტურასთან, აგრეთვე რიგ დარგებთან, რომელთა მდგომარეობასა და განვითარებაზე მნიშვნელოვანწილადაა დამოკიდებული სამშენებლო კომპლექსის ტექნიკური პროგრესი.

წინამდებარე ნაშრომი დაფუძნებულია სამშენებლო ენციკლოპედიური ლექსიკონის მასალებზე, თუმცა, მკითხველთა მზარდი მოთხოვნების შესაბამისად შევეცადეთ დაგვეხვეწა სალექსიკონო სტრუქტურა და შეძლებისდაგვარად მარტივად გადმოგვეცა მათი შინაარსი.

ლექსიკონში მოცემულია ფართოდ გამოყენებადი სიტყვები და ტერმინები და შეიცავს: ტერმინის ქართულ დასახელებას, თარგმანს ინგლისურ და რუსულ ენებზე და ლაკონურ განმარტებას. ტერმინების ინლისურ-რუსული თარგმანები, მკითხველს გაუადვილებს ტექსტის ადეკვატურ გააზრებასა და საკუთრივ ლექსიკონის გამოყენებას. ის დაეხმარება სამშენებლო მიმართულების უმაღლესი და სპეციალური სასწავლებლების ყველა საფეხურის სტუდენტებს პროფესიის დაუფლებაში, მშენებლებს – პროფესიულ საქმიანობაში.

ლექსიკონის შედგენისას გამოყენებულია სამშენებლო სპეციალობების ტექნიკური ლიტერატურა, რომელიც მითითებულია ნაშრომის ბოლოს.

ლექსიკონი გამოცემულია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დაარსებიდან 100 წლისთავისადმი მიძღვნილ ღონისძიებათა ფარგლებში.

2. 16. თ. ხმელიძე, ზ. ქაშიაშვილი, თ. ვანიშვილი, მ. რჩეულიშვილი; ქართული კულტურა და ხუროთმოძღვრება, ISBN 978-9941-33-575-4; თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“. 474 გვ.

ანოტაცია

საქართველო ეგვიპტის, შუამდინარეთის, ბიზანტიის, რომის, სპარსეთის, ინდოეთის, ჩინეთის, სომხეთის და სხვა ქვეყნების დარად მსოფლიოს უძველესი ცვილიზაციის ნაწილია. მის ტერიტორიაზე აღმოჩენილია გორასამარხები, ნამოსახლარები და ადამიანთა მოღვაწეობის დამადასტურებელი არტეფაქტები, რომლებიც პალეოლითის, ნეოლითის და ენეოლითის ხანას მიეკუთვნება. პირველი ქართული სახელმწიფო (იბერია) ჩამოყალიბდა ძვ. წ. IV საუკუნეში, ქართული ანბანის გამავრცელებლისა და ქართული მწიგნობრობის ფუძემდებლის, მეფე ფანავახის მეფობის პერიოდში, რომლის ცხოვრება აღწერილია ძველი ქართული საისტორიო თხზულებათა კრებულში, ფეოდალური ხნის საქართველოს ისტორიის ძირითად წყაროში სახელწოდებით „ქართლის ცხოვრება“. ძვ. წ. I ათასწლეულის ბოლოს კი საქართველოს ტერიტორიაზე ქართველური ტომებით დასახლებული ორი ძლიერი სახელმწიფო – კოლხეთი და იბერია არსებობდა, სადაც უმაღლეს დონემდე იყო აყვანილი მიწათმოქმედება, ხელოსნობა, ოქროს მოპოვება და დამუშავება, რასაც მოწმობს არა მარტო ისტორიული წყარები, არამედ საყოველთა ცნობილი მითიც არგონავტების შესახებ. ეს სახელმწიფოები იმდროინდელი მსოფლიოსათვის პოლიტიკური, ეკონომიკური და სამხედრო თვალსაზრისით ანგარიშგასაწევ მალას წარმოადგენდა სამხრეთ კავკასიის რეგიონში.

IV საუკუნიდან, როდესაც საქართველოში ქრისტიანობა შემოვიდა [326 წ. (ზოგიერთი მკვლევარის აზრით 337 წ.) მეფე მირიანის მმართველობის პერიოდში, ქართლის სამეფოში ქრისტიანობა სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადდა], ფაქტობრივად განისაზღვრა ქვეყნის დასავლური კულტურულ-პოლიტიკური კურსი და ქართველების ისტორიული მომავალი.

საქართველო ყოველთვის იმყოფებოდა რთულ გეოპოლიტიკურ სივრცეში (აგრესიულად განწყობილი მაჰმადიანური ქვეყნებისა და მომთაბარე ტომების გარემოცვაში), რის გამოც უამრავი შემოსევა გადაიტანა და მაინც შეინარჩუნა თვითმყოფადობა, კულტურა და ადგილი ისტორიაში. ამის დასტურია საქართველოში აგებული ოცი ათასამდე საეკლესიო და საერო დანიშნულების ძეგლი, რომელთა დიდი ნაწილი (სვეტიცხოველი, მცხეთის ჯვარცმა, ბოლნისი, ბაგრატი, ალივერდი, სამთავრო, გელათი, ნიკორწმინდა, ვარძია, სვანური და ხევსურლი ციხე-კოშკები, ოქროს ფარდა კუტურის საგანძურში).

ნაშრომის მიზანია დაეხმაროს მკითხველს შეიძინოს ცოდნა უნიკალური და უმდიდრესი ქართული კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ ანტიკური ცივილიზაციიდან დღემდე, გაეცნოს მის როლს ქართული სახელმწიფოს ჩამოყალიბების, შენარჩუნებისა და განვითარების საქმეში. გააცნობიეროს საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიული დანიშნულება ქვეყნის პოლიტიკურ, სოციალურ და კულტურულ ცხოვრებაში.

ნაშრომის მომზადებისათვის ძირითადად გამოყენებული იყო 2018 წელს გამოცემული წიგნი „ქართული ხუროთმოძღვრების ძეგლები“ (ავტორები: თამაზ ხმელიძე, გელა ყიფიანი, კახაბერ ხმელიძე, თამარ ვანიშვილი). მას დაემატა ქართული კულტურისა და ხუროთმოძღვრების შედარებით გაფართოებული ისტორიები გადამუშავებული სახით, 70-ზე მეტი საეკლესიო და 14 საერო ხუროთმოძღვრების ძეგლის აღწერილობა. დანართში შეტანილია უმნიშვნელო ცვლილებები.

17. გელა ყიფიანი, ანა ტაბატაძე, ზაზა ჯანგიძე; საქართველოში სეისმომედეგი მშენებლობის პრობლემები. ISBN 978-9941-33-648-5; თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“. 22 გვ.

ანოტაცია

მონოგრაფიაში გადმოცემულია საქართველოში სეისმოაქტიურ რაიონებში მშენებლობის უსაფრთხოების საკითხები. მოყვანილია კატასტროფული მიწისძვრებისაგან დაცვის ცნობილი საშუალებები, რომლებიც წლების განმავლობაში მასიურად იწერებოდა.

მონოგრაფია განკუთვნილია სეისმომედეგობის დარგში მომუშავე, მეცნიერ მუშაკთა და ინჟინერ მშენებლებისათვის. იგი დიდ დახმარებას გაუწევს სამშენებლო სპეციალობის სტუდენტებსაც.

18. თამაზ ხმელიძე, რევაზ სახვაძე; European Innovative Technologies in Environmental Engineering, From a series of Monographs “ECOLOGY OF THE ENVIRONMENT” Volume II; ISBN 978-9941-28-425-0 (Series) ISBN 978-9941-28-917-0 (Volume 2); Tbilisi 2022; საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“; P. 518-525.

ანოტაცია

ბოჰკოვანი ქსოვილებით (FRC) და გაბნევის ხერხით (PRC) არმირებული პოლიმერული კომპოზიტების შესაქმნელად დღეს ფართოდ არის გავრცელებული მანქანა დანადგარები, რომელთაც გააჩნიათ ტემპერატურის და მკუმშავი ძალის გამოყენების შესაძლებლობა. აღნიშნული დანადგარების უპირატესობად ითვლება თხევადი პოლიმერული მასის გამყარების პროცესში დამწნეხი ძალის ზემოქმედებით სიმკვრივის და სიმტკიცის მაღალი მაჩვენებლის მიღება. მეორეს მხრივ, ხსენებული მახასიათებლების გასაუმჯობესებლად ასევე მნიშვნელოვანია თხევადი ან გამდნარი ნივთიერებიდან ჰაერის ბურთულეების გამოდევნა, რისთვისაც გამოიყენება ვაკუუმ ტუმბო. ვაკუუმ ტუმბოს მეშვეობით დაბალი სიმკვრივის ნაწილაკები, მათ შორის ჰაერის ბურთულეები, ექცევა თხევადი, ან გამდნარი ნივთიერების ზედაპირზე, მინიმალური ატმოსფერული წნევის გარემოში. ღუმელები რომელთაც გააჩნიათ ვაკუუმის პირობებში ნივთიერების დაწნევის შესაძლებლობა, მაღალი ფასის, დიდი ზომის და კონკრეტულად განსაზღვრული დანიშნულების გამო არახელსაყრელია კვლევითი პროცესებისთვის. აქედან გამომდინარე, მიზანს შეადგენს: უნივერსალური მანქანა-დანადგარის პროექტირება და დამზადება, პოლიმერული კომპოზიტების ფიზიკური და მექანიკური მახასიათებლების გაუმჯობესებისა და მათი არმირების განსხვავებული მეთოდოლოგიის შემუშავებისთვის.

19. თ. მაგრაქველიძე, გ. გიგინეიშვილი, ხ. ლომიძე, ა. მიქაშავიძე, ტ. კობერიძე;

ვერტიკალურ ზედაპირზე ჩამომდინარე სითხის აფსკში თბოგაცემის ინტენსიფიკაცია ხელოვნური ხორკლიანობის მეთოდით;

საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN;

1 ISBN 978-9941-28-985-9; თბილისი, „ტექნიკური უნივერსიტეტი“,

გვერდების რაოდენობა

191 გვ.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

მონოგრაფიაში ასახულია ავტორთა მიერ წლების განმავლობაში ჩატარებული კვლევების შედეგები, რომელთა თანახმად, თბოგამცემ ზედაპირზე ხელოვნური ხორკლიანობის შექმნა განაპირობებს კონვექციური თბოგაცემის ინტენსიურობის მნიშვნელოვან ზრდას ერთფაზა სითხის როგორც დახურულ არხებში დაწნევით დინების, ისე ზედაპირზე აფსკის სახით ჩამოდინების პირობებში. ექსპერიმენტულად დადგენილია, რომ ვერტკალურ თბოგამცემ ზედაპირზე სხვადასხვა ტიპის ხორკლიანობის შექმნის შედეგად შესაძლებელია ჩამოდინარე სითხის აფსკში თბოგაცემის ინტენსიურობის 3-ჯერ და მეტად გაზრდა. განხილულია თეორიული საკითხები, რომლებიც შეეხება ხორკლიანი ზედაპირებისათვის თერმოჰიდროდინამიკური ანალოგიის გამოყენების პრობლემებს. წარმოდგენილია ხორკლიანი ზედაპირის თბოგაცემის პროცესის ფიზიკური მოდელი. ამ მოდელის საფუძველზე მიღებულია თბოგაცემის ინტენსიურობის საანგარიშო ფორმულა, რომელიც კარგად აზოგადებს ექსპერიმენტულ მონაცემებს. მონოგრაფია განკუთვნილია ენერგეტიკის, ქიმიური მრეწველობის, მეტალურგიისა და სხვა დარგების სპეციალისტებისათვის, ასევე მაგისტრატურისა და დოქტორანტურის სტუდენტებისათვის.

20. დ. ჯაფარიძე

„ მსხვილი ელექტროენერგეტიკული კომპანიის მართვის ეფექტიანობის შეფასების ოპტიმალური ეკონომეტრიკული მოდელირება და პროგნოზული აპრობაცია საქართველოში“
საერთაშორისო სტანდარტული კოდი:
ISBN 978-9941-8-5699-0

გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა

“საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია”, 2023

გვერდების რაოდენობა

92 გვ.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

მონოგრაფიაში შემუშავებულია მართვის ეფექტიანობის ისეთი ოპტიმალური ეკონომეტრიკული მოდელისა და ეფექტიანობის შეფასების მოდელირების ანგარიშის ალგორითმი, რომელიც საშუალებას მისცემს მენეჯერს, ოპერატიულად და პროგნოზულად შეაფასოს კომპანიის მართვაში არსებული პრობლემები და მიიღოს მეცნიერულად დასაბუთებული გადაწყვეტილებები. შემუშავებულია მსხვილი ენერგეტიკული კომპანიის მართვის ეფექტიანობის ოპტიმალური ეკონომეტრიკული მოდელირების სქემა. ფელიქს-რიგის მეთოდით, მართვის ეფექტიანობაზე მოქმედი ფაქტორების გათვალისწინებით, ჩამოყალიბებულია კომპანიის მართვის ეფექტიანობისა და ფინანსური მდგრადობის შეფასების საერთო ინდექსების განსაზღვრისა და მათი მნიშვნელობების მიხედვით, მართვის ეფექტიანობაზე მოქმედი ფაქტორების საშუალოვადიანი პროგნოზირების და მართვის ეფექტიანობის შეფასების ოპტიმალური ეკონომეტრიკული მოდელირების ერთიანი მეთოდიკა. აღნიშნული მეთოდიკა პროგნოზულად აპრობირებულია საქართველოს „სახელმწიფო ელექტროსისტემისა“ და სს „თელასის“ მაგალითზე. დადგენილია ამ კომპანიების მართვაში არსებული პრობლემები და განსაზღვრულია მათი გადაწყვეტის გზები.

21. ირაკლი გუჯაბიძე, თეიმურაზ ბარაბაძე, ლავრენტი გუდავაძე, შოთა გუჯაბიძე; ევროპის ენერგეტიკული უსაფრთხოება და საქართველოს ახალი ინიციატივები (გაზის სექტორი); ISBN 978-9941-28-991-0(PDF); თბილისი, სტუ-ს საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“; 2023; 257 გვერდი.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

ნაშრომი ეძღვნება სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების ენერგეტიკული უსაფრთხოების გაზრდის საკითხებს. შესწავლილია ამ ქვეყნებში ბუნებრივი აირის მოხმარებისა და მიწოდების თავისებურებები, მათი ენერგეტიკული დამოუკიდებლობისა და უსაფრთხოების საკითხები, ამ

მიმართულებით არსებული გამოწვევები და გადაჭრის გზები. დასაბუთებულია საქართველოს შესაძლებლობები რეგიონის ქვეყნების ენერგოუსაფრთხოების გაზრდის საქმეში. არსებული გეოლოგიური სტრუქტურები და დიდი მოცულობის, საერთაშორისო დანიშნულების მიწისქვეშა გაზსაცავთა სისტემის მშენებლობის შესაძლებლობები ასევე განკუთვნილია მისი გაზით შევსებისა და სამხრეთ - აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში გაზის ტრანსპორტირების ახალი შესაძლებლობები. ნაშრომი განკუთვნილია გაზის ინდუსტრიაში დასაქმებული სპეციალისტებისათვის. ასევე უმაღლესი განათლების სამთო და გეოინჟინერიის საგანმანათლებლო პროგრამების ბაკალავრიატის, მაგისტრატურისა და დოქტორანტურის სტუდენტებისათვის.

22. მ. სირაძე, გ. ქვარცხავა, „ზეთოვანი ნედლეული. შედგენილობა, წარმოებისა და გადამუშავების თავისებურებები“, თბილისი, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, 2023, 152 გვ.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

მონოგრაფიაში გლობალური მასშტაბით განხილულია ზეთოვანი ნედლეულის ნიშანთვისებათა ერთობლიობა მათი ანატომიურ-მორფოლოგიური აგებულების მიხედვით სამეცნიერო-კვლევითი ბაზური მეთოდების საფუძველზე. მოცემულია ზეთოვანი ნედლეულის გადამუშავების საკითხები მათი აგებულების და ქიმიური შედგენილობის თავისებურებებიდან გამომდინარე.

ამჟამად, მცენარეული ზეთოვანი ნედლეულის კომპლექსური გადამუშავების ბიოქიმიასთან და ტექნოლოგიასთან დაკავშირებული პრობლემების წრე უწყვეტად ფართოვდება. უმჯობესდება მცენარეული ზეთების და ცილოვანი პროდუქტების მიღების ტექნოლოგია. ზეთოვანი ნედლეულის გადამუშავების ტრადიციული მეთოდების გადასინჯვა, უნარჩენო და ეკოლოგიურად სუფთა ტექნოლოგიების საფუძველზე მისი კომპონენტების გამოყენების ახალი მიმართულებების გაჩენა მოითხოვს ინჟინერ-ტექნოლოგისაგან ზეთოვანი თესლის ბიოქიმიური და ქიმიური პროცესების ღრმა გაგებას.

განხილულია ზეთოვანი ნედლეულის სამრეწველო გადამუშავების საკითხები და ზეთოვანი თესლის გადამუშავების შედეგად წარმოებული პროდუქტები.

იგი ფუნდამენტურია, კლასიკური და აკადემიურია, განკუთვნილია აღნიშნული მიმართულების მქონე მაგისტრებისა და დოქტორანტებისათვის, აგრეთვე, იგი დიდ დახმარებას გაუწევს ამავე დარგის სპეციალისტებს და ფართო მკითხველებს.

23. ნიკა შავიშვილი **თამარ ჩუბინიძე**

მონოგრაფია, მიმდინარე ქართული არქიტექტურის განსხვავებული სახე სახეცვლილი დეკორი საერთაშორისო და ქართულ ხუროთმოძღვრებაში“ SBN 978-941-28-928-6 საგამომცემლო „სახლი ტექნიკური უნივერსიტეტი „ 205 გვ.92.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

ანოტაცია

ამ წიგნის ავტორთა განმრახვა იყო, მკითხველისთვის შეეთავაზებინათ საკუთარი

შეხედულება მიმდინარე ქართულ არქიტექტურაზე, რომელიც ეყრდნობა მასში დეკორის სახეცვლილ დაბრუნებას. ამგვარი დაბრუნება მსოფლიოს ხუროთმოძღვრების განვითარების დღევანდელ ეტაპს ახასიათებს. ხაზგასასმელია, რომ ტერმინი „დეკორი“ (ფრ. décor) ამ წიგნში გამოყენებულია სპეციალიზებულ ლიტერატურაში მიღებული შემდეგი გაგებით: „ოთახის, შენობის და მათი მაგვარის დეკორირების [მორთვის] სტილი ან მოდა“, მასთან გაიგივებულ „ორნამენტაციის“ ცნებასთან ერთად, ამიტომ ნაშრომის ტექსტში ხშირად შეგვხვდება „დეკორის“ და „ორნამენტის“ სინონიმებად გამოყენება. დეკორი (ორნამენტი) მატერიალური კულტურის იმ ელემენტთაგანია, რომელიც ტრადიციულად წარმოადგენდა არქიტექტურის კომუნიკაციის საშუალებას საკუთარ მომხმარებელთან. მეოცე საუკუნის დასაწყისში მოდერნიზმმა იგი უარყო. რამდენიმე ათეული წლის განმავლობაში ჩამოყალიბდა შთაბეჭდილება, რომ მისი დაბრუნება შეუძლებელია, მაგრამ სხვადასხვა ავტორმა შენიშნა, რომ „არქიტექტურას სჭირდება მექანიზმები, რომლებიც მას კულტურასთან დააკავშირებენ“ (Moussavi & Kubo, 2004). ასეთ მექანიზმად კვლავ დეკორი მიიჩნეეს და მისი არქიტექტურაში დაბრუნება სცადეს. ცდები ორი მიმართულებით განვითარდა: დატანებული დეკორის აღდგენა შენობის ზედაპირზე და ორნამენტის, როგორც შენობის მნიშვნელობის გადამტანის – „აღმნიშვნელის“ signifier - ფუნქციის აღზევება. ამ ორივე მიმართულებით მიმდინარე საუკუნეში ქართულ არქიტექტურაშიც მნიშვნელოვანი პროცესები მიმდინარეობდა. ამ წიგნის მიზანია მათი და საერთაშორისო ტენდენციებისა და დინებების რეგისტრირება, აღწერა, ერთგვარიკლასიფიცირება, დასკვნების გამოტანა და მკითხველისთვის შეთავაზება. შესაბამისად, წიგნის ავტორებმა ჩატარებული სამუშაოს ფარგლებში გამოიკვლიეს როგორც დეკორის ელიმინაციისა და სახეცვლილი დაბრუნების საერთაშორისო ისტორია, ასევე საქართველოში ამ პროცესების სპეციფიკური გამოვლინებები, ურბანულ ერთეულთა და შენობათა ახალი ტიპოლოგია მათი ნიშნების აღწერითა და კლასიფიცირებით. წიგნის მომზადების პერიოდში აგრეთვე ჩატარდა დეკორის სახეცვლილი დაბრუნების საერთაშორისო და ქართული გამოცდილების შედარებითი ანალიზი, რისი გარკვეული შედეგები ასევე მკითხველთა საყურადღებოდაა გამოტანილი. ამ პერიოდში შეისწავლეს არქიტექტურის მოქმედ ინსტრუმენტთა რიგებიდან დეკორის ამოღების და შემდგომში მისი სახეცვლილი დაბრუნების საერთაშორისო ისტორია და დღევანდელი მდგომარეობა. ავტორებმა ასევე დაადგინეს თანამედროვე ქართულ არქიტექტურაში ორნამენტის გამოყენების ტიპები და მათი ზეგავლენა შენობების, როგორც შინაარსის მატარებლის – „აღმნიშვნელის“ ფუნქციაზე. ამ მონაცემებზე დაყრდნობით, ავტორები ეცადნენ მოეხდინათ მიმდინარე საუკუნის ქართული არქიტექტურის კლასიფიკაცია ტიპოლოგიის მიხედვით და ჩატარებინათ ურბანული ერთეულებისა და შენობების ტიპების ერთგვარი შედარებითი ანალიზი; წიგნის თემისთვის მნიშვნელოვან ობიექტებს მიუსადაგეს გარკვეული გეომეტრიული მოდელები და გამოავლინეს მათი ძირითადი თვისებები; ნაშრომის მომზადების დასკვნით ნაწილში, მოდელების განზოგადოების და ობიექტების თვისებების გამოვლენის შედეგად, ჩატარეს გამორჩეული ობიექტების კრიტიკული ანალიტიკური შეფასება და მკითხველს შესთავაზეს ქართული არქიტექტურის მომავალი განვითარების პრიორიტეტებისა და მიმართულებების საკუთარი ხედვა. პირველად სპეციალიზებულ ლიტერატურაში თანამედროვე ქართული არქიტექტურის შესახებ, წინამდებარე წიგნის ავტორები შეეცადნენ დაედგინათ ურბანულ ერთეულთა და შენობათა ამჟამად მოქმედი ტიპები და შემოეთავაზებინათ ავტორებისთვის სასურველი და, მათი შეხედულებით, ქართული საზოგადოებისთვის მისაღები არქიტექტურის განვითარების გზები და მეთოდები. ორნამენტირებული შენობისა და შენობა-ორნამენტის ტიპოლოგიები მიმდინარე ქართული არქიტექტურის შესახებ ლიტერატურაში ამ ნაშრომამდე არ განხილულა. როგორც წიგნის მომზადების ფარგლებში ჩატარებულმა გამოკვლევამ ცხადყო, ორნამენტირებული შენობები და შენობა-ორნამენტები წამყვან ადგილს იკავებენ სა-

ქართველოს ურბანიზაციის დღევანდელ ეტაპზე და მის სახეს მნიშვნელოვნად წარმოაჩინენ. ამ კუთხით მათი გამოვლენა, ტიპოლოგიური ნიშნების დადგენა, კლასიფიცირება და რეკომენდაციების გამომუშავება სიახლეს წარმოადგენს. ზემოთმოყვანილი ამოცანების შესრულების და ნაშრომის მიზნების მისაღწევად წიგნი იწყება შესავალით, ვითარდება პირველ თავში, რომელშიც საერთაშორისოლიტერატურაა მიმოხილული, გრძელდება მეორე თავით, სადაც მოყვანილი და განსჯილია კვლევის შედეგები, და სრულდება მესამე თავით, რომელიც გვთავაზობს დასკვნებსა და რეკომენდაციებს.

24. ი. გაბისონია, ჯ.გახოკიძე, დ. ნარმანია, ჯ.გაბელია, ი.ხუციშვილი, თ.დარსანია, ი.მინაშვილი, თ.ბარამია, მ.ჭანტურია. „სატრანსპორტო სამართალი“. ISBN 978-9941-34-225-7. გამომცემლობა „მერიდიანი“, თბილისი, 2023;2. გვერდების რაოდენობა 822.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. მკითხველის წინაშე წარმოვადგენთ „სატრანსპორტო სამართალს“. პირველ თავში განხილულია ტრანსპორტის ცნება, სახეები, განვითარების მოკლე ისტორია, საქართველოს სატრანსპორტო გზების ისტორიული ექსკურსი და საქართველოს სატრანზიტო ფუნქციის გეოეკონომიკური ასპექტები. სახელმძღვანელოს მეორე თავში წარმოდგენილია ტრანსპორტისა და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის სახელმწიფო რეგულირება საქართველოში. მესამე თავი ეთმობა სატრანსპორტო ლოგისტიკური სისტემის ფუნქციონირების სამართლებრივ უზრუნველყოფას. მეოთხე თავში წარმოდგენილია საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ ხელშეკრულების ძირითადი მიმართულებები და ასპექტები ტრანსპორტის სფეროში, ასევე განხილულია ევროპის სატრანსპორტო პოლიტიკა. საფუძვლიანადაა შესწავლილი სატრანსპორტო სფეროში ჩადენილ ქმედებათა გამოძიებისა და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმის წარმოების აქტუალური საკითხები, ჩამოყალიბებულია სატრანსპორტო დანაშაულის ცნება და ნიშნები, შესწავლილია სატრანსპორტო დანაშაული უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის მიხედვით, მათ შორის, პოსტსაბჭოთა სივრცის ქვეყნების სისხლის სამართლის კანონმდებლობა და სატრანსპორტო დანაშაულები კონტინენტური და საერთო სამართლის სისტემის ზოგიერთ ქვეყანაში. ავტორები განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობენ საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას სატრანსპორტო დანაშაულისათვის. შესაბამისად, მოცემულია სატრანსპორტო დანაშაულების ზოგადი დახასიათება, როგორებიცაა: რკინიგზის, წყლის, საჰაერო ან საბაგირო ტრანსპორტის მოძრაობის უსაფრთხოების წესის დარღვევა, ტრანსპორტის მოძრაობის უსაფრთხოების ან ექსპლუატაციის წესის დარღვევა, ტრანსპორტის უსაფრთხო მოძრაობის წესის დარღვევა და სხვ. ავტორები განსაკუთრებულ ყურადღებას ამახვილებენ სატრანსპორტო დანაშაულის გამოძიებისა და განხილვის ზოგადთეორიულ და

პრაქტიკულ საკითხებზე; წარმოდგენილია ტრანსპორტის მოძრაობის ან ექსპლუატაციის წესების დარღვევის კრიმინალისტიკური დახასიათება და სატრანსპორტო დანაშაულებზე გამოძიებისა და

სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების საფუძველი, საპროცესო თავისებურებები; ჩამოყალიბებულია სატრანსპორტო დანაშაულების შემთხვევაში მტკიცებულებათა ფიქსაცია

და შენახვა, საგამოძიებო ვერსიების აგების, გამოძიების დაგეგმვის, ასევე პირველი, გადაუდებელი, მომდევნო საგამოძიებო მოქმედებების ჩატარების ტაქტიკა;

გაანალიზებულია ექსპერტიზის როლი ავტოსატრანსპორტო დანაშაულის გამოძიებისას და ბრალდებულის, მოწმის, დაზარალებულის დაკითხვის თავისებურებანი. სახელმძღვანელოში გაანალიზებულია სატრანსპორტო გადაზიდვები და სამოქალაქო პასუხისმგებლობა. ცალკე თავი ეთმობა საავტომობილო გზებზე მომხდარი ავტოსატრანსპორტო შემთხვევების

ანალიზს, მათი დინამიკური ასპექტების ტენდენციების განხილვას, კერძოდ, ეს გახლავთ: საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევების სავალალო შედეგები მსოფლიოს მოსახლეობის სწრაფი ავტომობილიზაციის ფონზე, საგზაო სატრანსპორტო შემთხვევების ფატალური შედეგების განაწილება ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით, საგზაო სატრანსპორტო შემთხვევებისგან გამოწვეული ფატალური შედეგების

მაჩვენებლები და საქართველოს ტერიტორიაზე 2017-2022 წლებში მომხდარი საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევების სტატისტიკური ანალიზი. ასევე შესწავლილია ქალაქ თბილისის საზოგადოებრივი ტრანსპორტის განვითარება, საზოგადოებრივი ტრანსპორტისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების ისტორიული ეტაპები, საზოგადოებრივი ტრანსპორტის სახეები, მისი სოციალურ-ეკონომიკური მნიშვნელობა და მომსახურების მახასიათებლები. სახელმძღვანელოს დანართის სახით ერთვის: 1. შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმი, 2. სქემა, საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევის დათვალიერების ოქმის დანართი, 3. საგამოძიებო ოქმის დანართი, 4. გადასაღები ტექნიკური საშუალებები, 5. საქართველოს კანონი საგზაო მოძრაობის შესახებ და კანონის დანართები.

25. ი. გაბისონია, ჯ.გაბოკიძე, დ. ნარმანია, ჯ.გაბელია, ი.ხუციშვილი, თ.დარსანია, ი.მინაშვილი, თ.ბარამია, მ.ჭანტურია, „სატრანსპორტო სამართალი“, ISBN 978-9941-34-225-7.822, გამომცემლობა „მერიდიანი“, თბილისი, 2023;820გვ.

26. .მ. გურგენიძე; თ. ურთმელიძე. „სამსახურებრივი გამოგონების სამართლებრივი ასპექტები საპატენტო სამართალში“ ISBN 978-9941-28-951-4; თბილისი, „უნივერსალი“, - 207 გვერდი.

27. *ვრცელი ანოტაცია (ქართულენაზე)*

1.მკითხველის წინაშე წარმოვადგენთ „სატრანსპორტო სამართალს“. პირველ თავში განხილულია ტრანსპორტის ცნება, სახეები, განვითარების მოკლე ისტორია, საქართველოს სატრანსპორტო გზების ისტორიული ექსკურსი და საქართველოს სატრანსპორტო ფუნქციის გეოეკონომიკური ასპექტები. სახელმძღვანელოს მეორე თავში წარმოდგენილია ტრანსპორტისა და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის სახელმწიფო რეგულირება საქართველოში. მესამე თავი ეთმობა სატრანსპორტო ლოგისტიკური სისტემის ფუნქციონირების სამართლებრივ უზრუნველყოფას. მეოთხე თავში წარმოდგენილია საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ ხელშეკრულების ძირითადი მიმართულებები და ასპექტები ტრანსპორტის სფეროში, ასევე განხილულია ევროპის სატრანსპორტო პოლიტიკა. საფუძვლიანადაა შესწავლილი სატრანსპორტო სფეროში ჩადენილ ქმედებათა გამოძიებისა და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმის წარმოების აქტუალური საკითხები, ჩამოყალიბებულია სატრანსპორტო დანაშაულის ცნება და ნიშნები, შესწავლილია სატრანსპორტო დანაშაული უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის მიხედვით, მათ შორის, პოსტსაბჭოთა სივრცის ქვეყნების სისხლის სამართლის კანონმდებლობა და სატრანსპორტო დანაშაულები კონტინენტური და საერთო სამართლის

სისტემის ზოგიერთ ქვეყანაში. ავტორები განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობენ საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას სატრანსპორტო დანაშაულისათვის. შესაბამისად, მოცემულია სატრანსპორტო დანაშაულების ზოგადი დახასიათება, როგორებიცაა: რკინიგზის, წყლის, საჰაერო ან საზაგერო ტრანსპორტის მოძრაობის უსაფრთხოების წესის დარღვევა, ტრანსპორტის მოძრაობის უსაფრთხოების ან ექსპლუატაციის წესის დარღვევა, ტრანსპორტის უსაფრთხო მოძრაობის წესის დარღვევა და სხვ. ავტორები განსაკუთრებულ ყურადღებას ამახვილებენ სატრანსპორტო დანაშაულის გამოძიებისა და გახსნის ზოგადთეორიულ და პრაქტიკულ საკითხებზე; წარმოდგენილია ტრანსპორტის მოძრაობის ან ექსპლუატაციის წესების დარღვევის კრიმინალისტიკური დახასიათება და სატრანსპორტო დანაშაულებზე გამოძიებისა და სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების საფუძველი, საპროცესო თავისებურებები; ჩამოყალიბებულია სატრანსპორტო დანაშაულების შემთხვევაში მტკიცებულებათა ფიქსაცია და შენახვა, საგამოძიებო ვერსიების აგების, გამოძიების დაგეგმვის, ასევე პირველი, გადაუდებელი, მომდევნო საგამოძიებო მოქმედებების ჩატარების ტაქტიკა; გაანალიზებულია ექსპერტიზის როლი ავტოსატრანსპორტო დანაშაულის გამოძიებისას და ბრალდებულის, მოწმის, დაზარალებულის დაკითხვის თავისებურებანი. სახელმძღვანელოში გაანალიზებულია სატრანსპორტო გადაზიდვები და სამოქალაქო პასუხისმგებლობა. ცალკე თავი ეთმობა საავტომობილო გზებზე მომხდარი ავტოსატრანსპორტო შემთხვევების ანალიზს, მათი დინამიკური ასპექტების ტენდენციების განხილვას, კერძოდ, ეს გახლავთ: საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევების სავალალო შედეგები მსოფლიოს მოსახლეობის სწრაფი ავტომობილიზაციის ფონზე, საგზაო სატრანსპორტო შემთხვევების ფატალური შედეგების განაწილება ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით, საგზაო სატრანსპორტო შემთხვევებისგან გამოწვეული ფატალური შედეგების მაჩვენებლები და საქართველოს ტერიტორიაზე 2017-2022 წლებში მომხდარი საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევების სტატისტიკური ანალიზი. ასევე შესწავლილია ქალაქ თბილისის საზოგადოებრივი ტრანსპორტის განვითარება, საზოგადოებრივი ტრანსპორტისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების ისტორიული ეტაპები, საზოგადოებრივი ტრანსპორტის სახეები, მისი სოციალურ-ეკონომიკური მნიშვნელობა და მომსახურების მახასიათებლები. სახელმძღვანელოს დანართის სახით ერთვის: 1. შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმი, 2. სქემა, საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევის დათვალიერების ოქმის დანართი, 3. საგამოძიებო ოქმის დანართი, 4. გადასაღები ტექნიკური საშუალებები, 5. საქართველოს კანონი საგზაო მოძრაობის შესახებ და კანონის დანართები.

2.წინამდებარე ნაშრომში განხილულია, არაერთი ქვეყნის კანონმდებლობა და სამართლებრივი მიდგომები იმ საკითხის მიმართ, რომელიც ეხება დასაქმებულის უფლებას შრომითი ურთიერთობის პროცესში შექმნილ გამოგონებაზე, ავტორების ყურადღება გამახვილებულია ევროპული და არამართო ევროპული ქვეყნების საპატენტო სამართლის იმ ძირითად რეგულაციებზე, რომლებიც აწესრიგებენ დასაქმებულთა მიერ შექმნილ გამოგონებაზე საკუთრების უფლებას. როგორც ცნობილია, საქართველოში აღნიშნული საკითხი „საპატენტო კანონითაა“ გადაწყვეტილი, მაშინ როდესაც გერმანიაში, ფინეთში თურქეთში, დანიაში, ნორვეგიაში და სხვა ქვეყნებში საპატენტო კანონის გარდა, მოქმედებს დასაქმებულ-დამსაქმებლის ურთიერთობის მომწესრიგებელი სპეციალური სამართლებრივი აქტები, სადაც იმის გათვალისწინებით, თუ რომელ სამართლებრივ სისტემას ეკუთვნის კონკრეტული ქვეყანა, მოცემულია ჩვენთვის საინტერესო საკითხის დეტალური მოწესრიგება. იმ ქვეყნებში, სადაც მოქმედებს სპეციალური კანონი, სამართლებრივად დაცულია ბალანსი

დასაქმებულისა და დამსაქმებლის ინტერესებს შორის, უზრუნველყოფილია კომპენსაციის გაცემის წესი, მოცემულია განსხვავება სამსახურებრივ და თავისუფალ გამოგონებებს შორის, გათვალისწინებულია მხარეთა დავის გადაწყვეტის გზები. წინა პლანზეა წამოწეული საარბიტრაჟო მორიგების სამართლებრივი საფუძვლები, განსაზღვრულია, აგრეთვე განსჯადი სასამართლო, რომლის იურისდიქციის ექვემდებარება აღნიშნული დავების განხილვა და სხვა.

ნაშრომი შედგება შესავლის, ძირითადი ნაწილისა და დასკვნისგან.

შესავალში წარმოდგენილია სამართლებრივი პრობლემის აქტუალობა, გამოკვეთილია საკვლევი პრობლემა, ჩამოყალიბებულია კვლევის მიზნები და ამოცანები, რომელიც სრულ შესაბამისობაშია კვლევის შედეგებთან. ნაშრომის ძირითადი ნაწილი შედგება ექვსი თავისგან. პირველი თავი ეხება საპატენტო სამართალურთიერთობის ადრეულ ეტაპებს და მის განვითარებას, მოცემულია ავტორთა შეხედულება, იმასთან დაკავშირებით, რომ გამომგონებელსა და დამსაქმებელს შორის ურთიერთობა თითოეული ქვეყნის ისტორიული - ეკონომიკური და იურიდიული ტრადიციების თავისებურებათა გათვალისწინებით, განსხვავებულად ვითარდებოდა, რაც მეტწილად დამოკიდებული იყო იმაზე, თუ კონკრეტულად, რომელ სამართლებრივ სისტემაში ყალიბდებოდა ამათუიმ ქვეყნის საპატენტო სამართალი. შესაბამისად, განხილულია კონტინენტური ევროპისა (Civil Law) და ანგლო-ამერიკული საპატენტო სამართლისთვის (Common Law) დამახასიათებელი ის სპეციფიკური ურთიერთობები, რომელიც ყველაზე მეტად, სწორედ გამოგონების შექმნის პროცესში ვლინდება.

მეორე თავი ეხება სამოქალაქო სამართლის (Civil Law) სამართლებრივი სისტემის მიმდევარი ზოგიერთი ქვეყნის მიდგომებს დასაქმებულ/თანამშრომელთა მიერ შექმნილ გამოგონებებთან მიმართებით. (გერმანია, ავსტრია, ბელგია, საფრანგეთი, საქართველო, იტალია, ჰოლანდია, ესპანეთი, შვეიცარია, ლატვია, ლიეტუვა, პოლონეთი, თურქეთი.)

მესამე თავში მოცემულია სკანდინავიური ქვეყნების კანონმდებლობის მიმოხილვა სამსახურებრივ გამოგონებებთან მიმართებით (ფინეთი, ნორვეგია, შვედეთი, დანია.)

მეოთხე თავი დათმობილი აქვს ანგლო-ამერიკული (Common Law) სამართლებრივი სისტემის მიმდევარი ქვეყნების მიდგომებს დასაქმებულ/თანამშრომელთა მიერ შექმნილ გამოგონებებთან მიმართებით (დიდი ბრიტანეთი, კანადა, მექსიკა, ამერიკის შეერთებული შტატები)

მეხუთე თავში ავტორები მსჯელობენ გამომგონებელთა საკუთრების უფლებებზე აღმოსავლეთ აზიის ქვეყნებში, (ჩინეთი, იაპონია, კორეა) ამავე თავში განხილულია რუსეთისა და ისრაელის კანონმდებლობა გამოგონების სამართლებრივი დაცვის საკითხებთან დაკავშირებით.

მექვესე თავში მოცემულია ევროპული საპატენტო კონვენციით გათვალისწინებული ის ძირითადი გამოწვევები, რომელიც ეხება სამსახურებრივ გამოგონებას.

კვლევაში მოცემულია ავტორთა შეფასებები იმასთან დაკავშირებით, რომ შრომისა და ინტელექტუალური საკუთრების სამართალს ბევრი სამართლებრივი თანხვედრა გააჩნია, რომელიც საბოლოო ჯამში აკუმულირდება ერთ პრაქტიკულ, საკვანძო ასპექტში, რასაც თანამშრომელთა მიერ შექმნილი გამოგონების სამართლებრივი რეჟიმი ეწოდება.

28. ჯემალ ჯანაშია, შენგელი ფიცხელაური „ნარკოდანაშაულის გამოვლენის, გამოძიების და პრევენციის მეთოდოლოგია“. ISBN 97899413438 თბილისი, გამომცემლობა „მერიდიანი“ 2023 წ. გვერდების რაოდენობა - 550

29. შოთა ფაფიაშვილი, თაღლითები ხერხი სჯობია ღონესა თუ კაცი მოიგონებსა. გამომცემლობა „მერიდიანი“, თბილისი, 2023 წელი. სტანდარტული კოდი ISBN 978-9941-34-330-8, გვერდი 106;

1. 30. ირაკლი მინაშვილი მონოგრაფია: ციფრული დანაშაულის გამოძიების ტექნიკა და მეთოდოლოგია ISBN – 978-9941-25-700-1 წელი 2023. გამომცემლობა „მერიდიანი“ გვერდები 1-231

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. მსოფლიოს უახლესი ისტორია მიუთითებს, რომ ნარკოტიკული საშუალებების, ფსიქოტროპული ნივთიერებების და მის დასაზღაურებლად საჭირო პრეკუ რსორების (ქიმიური ნივთიერებების) უკანონო ბრუნვის და ავად გამოყენების მა სმტაბების ზრდა მიზეზ-შედეგობრივ კავშირშია პოლიტიკურ და ეკონომიკურ არასტაბილურობასთან, ეთნიკურ კომფლიქტებთან, სამართლებრივი სისტემების დაბალ დონესთან და ხშირად სამართალდაცვითი სტრუქტურების არაეფექტურ მუშაობასთან.

არ კლებულობს საერთაშორისო ტრანსნაციონალური ნარკობიზნესში ჩარ თული დანაშაულებრივი ორგანიზაციების შემოსავალი. თუ ეს შემოსავალი 1990 წლის გაეროს გენერალური ასამბლეის მე-17 საგანგებო სესიაზე ნარკოტიკების უკანონო ვაჭრობით მიღებული ყოველწლიური სარგებელი 500 მილიარდი აშშ დოლარით შეფასდა, რომელიც მსოფლიო ვაჭრობაში ადგილს მხოლოდ შეიარაღებისათვის თანხას უთმობდა, გავიდა 30 წელზე მეტი და მდგომარეობა ნარკოტიკების გავრცელების მიმართულებით კვლავ უმძიმესია.

თუ ვნახავთ უკანასკნელი წლების მონაცემებს არ კლებულობს ოპიუმის ყაყა ჩოს, კოკას ბუჩქის პროდუქტების (ოპიუმის, მორფინის, ჰეროინის, კოკაინის) უკანონო ბრუნვის მასშტაბები, ხოლო კანაბისის პლანტაციების ფართობების გავრცელების მა სმტაბები ადრიდელ მონაცემებს დრამატულად აღემატება. ცნობისათვის 2018 წელს ავღანეთში უკანასკნელი წლების განმავლობაში ყველაზე მეტი ოპიუმის ყაყაჩოს პრო დუქცია მიიღეს.

სულ კი უკანასკნელი 20 წლის განმავლობაში, დანაშაულებრივმა ორგანიზაციე ბმა მსოფლიოში 90 000 ტონა ოპიუმი აწარმოეს, რომელიც 9000 ტონა ჰეროინის დამზა დების საშუალებას იძლევა. რომ წარმოვიდგინო ვიზუალურად (ეს სულ ცოტა 12-15 ჰეროინით დატვირთული 60 ტონიანი ვაგონების ეშელონია).

დღესდღეობით მსოფლიოს ყველ ქვეყნისა და საერთაშორისო ორგანიზაცი ებისათვის ნარკოტიკების საკითხი უპირველესია მათი მუშაობის დღის წესრიგში, მშვიდობის განვითარების, გარემოს დაცვისა და სხვა სახელმწიფო მნიშვნელობის საკითხთა გვერდით. ხოლო ნარკოტიკების შესახებ ანგარიშები ან დასკვნები პირველ რიგში ეხება ნარკოტიკების პრობლემის მდგრადი განვითარების, უსაფრთხოებასთან და ადამიანის უფლებების პატივისცემასთან ურთიერთდამოკიდებულების საკითხე ბს.

ადამიანების, საზოგადოების და სახელმწიფოს სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა მჭიდრო კავშირშია ნარკოტიკების პრობლემასთან. ნარკოტიკების მოხმარება უფრო მეტად გავრცელებულია საზოგადოების შეძლებულ ფენებში, მაგრამ ნარკოტიკების მოხმარების გავლენა ჯანმრთელობაზე, ნარკოტიკებით გამოწვეული დარღვევებით, ნარკოტიკებით ვაჭრობა, ორგანიზებული დანაშაულებრივი ჯგუფების აქტივობა ნარკოტიკების უკანონო წარმოებით, განსაკუთრებულ ზიანს აყენებს დაბალი სოციალურ-ეკონომიკური სტატუსის მქონე პირებს და საზოგადოება უფრო მეტად ზარალდება, რაც უარყოფით გავლენას ახდენს

განათლების მიღების, დასაქმების და მატერიალური კეთილდღეობის პერპექტივაზე, მათ ოჯახებზე და მთლიანად საზოგადოებაზე.

ნარკომანიის მანკიერი წრის, გასარღვევად, მარგინალიზაციის და სოციალურ-ეკონომიკური არასახარბიელო პერსპექტივების დასაძლევად, საჭიროა პროგრამები, რომლებიც აკავშირებს ანტინარკოტიკულ ღონისძიებებს - ეფექტურ მტკიცებულებებზე დაფუძნებულ ნარკომანიის პრევენციის და დახმარების ღონისძიებებს.

ასევე საჭიროა ნარკოტიკების უკანონო წარმოებისა და ბრუნვის პრევენციის მიზნით, შესაბამისი პოლიტიკის და პროგრამების განხორციელება, მიმართული საზოგადოებასა და ცალკეულ პირებზე, ასევე საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის გაუმჯობესებისკენ, ეკონომიკური განვითარების სტიმულირებისკენ, საზოგადოებრივი უსაფრთხოების სფეროში სიტუაციის გაუმჯობესებისკენ და სოციალურ-ეკონომიკური უთანასწორობის შემცირებისკენ.

ნარკოტიკების უკანონოდ გამოყენება არ შემოიფარგლება, რომელიმე ერთი ქუჩით, ქალაქით, ქვეყნით - ის მოიცავს მსოფლიოს უმეტეს სივრცეებს. ნარკომანიის პრობლემების გადასაჭრელად, მხოლოდ ეროვნულ დონეზე ზომების მიღება საკმაოდ რისი არ არის. ნარკომანიის წინააღმდეგ ბრძოლა საერთაშორისო ტრანსნაციონალური გამოწვევაა.

ნარკოტიკაცია არასდროს ყოფილა ასეთი მასშტაბური საერთაშორისო მოვლენა, როგორც დღევანდელ გლობალურ კონტექსტში. ტრანსნაციონალური და ნაშაულებრივი ქსელების განადგურება (აღმოფხვრა) შესაძლებელია მხოლოდ მრავალი ქვეყნის ურთიერთდახმარებით. უფრო მეტიც, ერთ ქვეყანაში მიღწეულმა წარმატებამ ნარკოტიკაციასთან ბრძოლაში შეიძლება გაამწვავოს პრობლემა სხვა ქვეყნებში, რაც არ უზრუნველყოფს წმინდა მოგებას გლობალურ დონეზე. (ე.წ. გადაადგილების ან კონსერვაციის კანონი).

ტრანსნაციონალური ხასიათის მქონე ნარკოტიკაციის წინააღმდეგ ბრძოლის ერთ-ერთი ძირითადი საშუალება არის საერთაშორისო თანამშრომლობა, საერთაშორისო კონვენციების ვალდებულებების თანახმად, იგი აღიარებული, როგორც ყველაზე მნიშვნელოვანი სტრატეგია. საერთაშორისო თანამშრომლობა ნიშნავს პოლიტიკის და ღონისძიებების კოორდინაციის გაუმჯობესებას და შეზღუდული რესურსების და შესაძლებლობების მქონე ქვეყნების დახმარებას აუცილებელი ღონისძიებების გატარებაში. ამ საქმიანობას შეუძლია მრავალი ფორმა მიიღოს, მათ შორის მთავრობათა შორის თანამშრომლობის პრინციპებისა და მექანიზმების, სტანდარტების და სახე ლმძღვანელოების შემუშავება, რაც ხელს შეუწყობს მოწინავე პრაქტიკის გავრცელებას ნარკოტიკების მოთხოვნის, მიწოდების შემცირების სფეროში და დაეხმარება ნარკოტიკაციის წინააღმდეგ ბრძოლაში ქვეყნების შესაძლებლობების პოტენციალის გაფართოებას.

მიუხედავად იმისა, რომ საერთაშორისო თანამშრომლობა არის საერთაშორისო კონტროლის სისტემის ბირთვი, გლობალურ დონეზე მისი ეფექტურობა სიღრმისეულად არ შეფასებულა. ეს გვაფიქრებინებს, რომ აუცილებელია დროთა განმავლობაში განვითარდეს უფრო სრულყოფილი ინსტრუმენტები საერთაშორისო თანამშრომლობის პროგრესის მიკვლევისთვის, რაც საშუალებას მოგვცემს უკეთესად შეფასდეს დადებითი ტენდენციები და შესაძლო დაბრკოლებები, რომელებმაც შეიძლება უარყოფითი გავლენა იქონიოს ეფექტურ თანამშრომლობაზე.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია, სხვა საერთაშორისო დონის სტრუქტურები და მსოფლიოს წამყვანი სახელმწიფოები მუდმივად სერიოზულ ძალისხმევას ახორციელებს ტრანსნაციონალური ხასიათის მქონე ნარკოდამოკიდებულების პრობლემის მოსაგვარებლად.

ნარკოტიკების პრობლემები მუდმივად ერთ-ერთი უპირველესია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის, ევროსაბჭოს, აზიის, აფრიკის, ასევე სხვადასხვა რეგიონალური ორგანიზაციების მუშაობის დღის წესრიგში. მიიღება რეზოლუციები, კონვენციები, სხვადასხვა სახის გადაწყვეტილებები, საკითხის სიმწვავე კი არ კლებულობს.

გამოდის, რომ საერთაშორისო თანამეგობრობის მუდმივი ძალისხმევა ნარკოტიკების უკანონო ბრუნვის, მისი წარმოების და ტრანსპორტირების საწინააღმდეგოდ და მსოფლიო თანამეგობრობის მიერ განხორციელებული მრავალმხრივი ძვირადღირებული საქმიანობა მაინც არასაკმარისია, ე.ი არის საკითხები, რომლებიც შესწავლას და გადაწყვეტას მოითხოვს.

ჩვენი აზრით პარალელურად საჭიროა უფრო შემტევი, პროაქტიური ღონისძიებები განხორციელება, რადგან, როგორც სტატიაშია აღნიშნული ნარკოტიკები ზოგ შემთხვევაში პლანეტაზე გეოპოლიტიკური თამაშების ნაწილი გახდა, რომლის მაგალითები მრავლად გვხვდება ნარკოტიკების მსოფლიო ისტორიის შესწავლისას.

ამას ნათლად ასახავს ცნობილი სოციოლოგის ალენ ჯოგის სიტყვები „ნარკოტიკები მუდამ სამხედრო ძალის თავმოყრის ადგილ წარმოადგენს .

თუ საკითხს ისტორიულ კონტექსტში განვიხილავთ დავინახავთ, რომ ნარკოტიკები საუკუნეების განმავლობაში უკავშირდება შეიარაღებულ დაპირისპირებებს. ისინი ბევრ შემთხვევაში ომების ენერჯიად და მთავარ ფსონად - მოგებად გვესახება. ნარკოტიკების მოპოვების, წარმოების, გავრცელების - ტრანზიტის ტერიტორიების ხელში ჩასაგდებად დიდი ძალის სპეციალური ოპერაციები ხორციელდებოდა.

ცივი ომის დასრულების შემდეგ, როდესაც რევოლუციონერებმა, ნაციონალიზმმა, პოლიტიკოსებმა და ზოგიერთმა მთავრობებმა ნარკოტიკებით დიდი ფული იშოვეს, ისინი „დაწყნარდნენ“, თუმცა მსოფლიოს მრავალ რეგიონში კონფლიქტების დაფინანსების ერთ-ერთ ყველაზე ეფექტურ წყაროდ კვლავ ნარკოტიკი რჩებოდა.

ომებისა და ნარკოტიკების კავშირის უწყვეტობის დამადასტურებელია ჩი ნეთის, ბირმის (მიანმარის), ლიბანის, ავღანეთის, ნიკარაგუას, პერუს, კოლუმბიის, ბალკანეთის, კავკასიის მაგალითები, როდესაც ნარკოტიკები მებრძოლთა არა მარტო მასტიმულირებელი საშუალებაა, არამედ ამ მოხეტიალე არმიების დაფინანსების, ნარკოტიკებისა და იარაღის ურთიერთგაცვლის ინსტრუმენტიცაა.

თუ პრობლემას პოლიტიკურ სიბრტყეში განვიხილავთ, დავინახავთ, თუ ხშირად როგორ უახლოვდება სამხედრო ოპერაციები ნარკოტიკების წარმოების და გავრცელების სივრცეებს XXI საუკუნის „ახალი ცივი ომის“ ეპოქაში, ნარკოტიკი კვლავ აქტუალურია, ნარკოტიკების საკითხი. ევროპელი და სხვა სერთაშორისო ექსპერტების აზრით ევროპაში გამოჩნდა ე.წ. ახალი ოქროს სამკუთხედი: „ესპანეთი, კოსოვო, ნი დერლანდები“, მნიშვნელოვანი „მბრუნავი ღერძი“ ევროპაში „პერონის“ „კოკაინის“ და „სინთეტიკური ნარკოტიკების“ წარმოების, დისტრიბუციის და გავრცელების მიმართულებით.

ეს და ნარკოტიკების პრობლემებთან დაკავშირებული სხვა საკითხები და მათი გადაწყვეტისათვის საჭირო რეკომენდაციებია მოცემული მონოგრაფიაში, რომელიც დაეხმარება, პირველ რიგში პრაქტიკოს მუშაკებს, ნარკოტიკების პრობლემებზე მომუშავე მეცნიერებს, პედაგოგებს და სტუდენტებს.

1. წიგნში გამოკვლეული და გადმოცემულია თაღლითობა სამი ძირითადი მიმართულებით:

1. სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის;

2. თაღლითობის კრიმინალისტიკური დახასიათების და

3. თაღლითობა ცალკეული დეტექტიური მოთხრობების სახით.

წიგნში ფართოდაა გაშუქებული დანაშაულთა გამოძიებისა და გახსნის ზოგად თეორიული მოძღვრება; თაღლითობის დინამიკა და სტრუქტურა, მისი იურიდიული შემაღენლობა და კვალიფიკაციის პრობლემები, მრავალმხრივ გაშუქებულია თაღლითობის ჩადენის ხერხები და მეთოდები. საზღვარგარეთისა და საქართველოს საგამოძიებო - სასამართლო პრაქტიკის ფონზე ავტორი მიდის იმ დასკვნამდე, რომ თაღლითობამ მსოფლიო მასშტაბით მოიცვა საზოგადოებრივი ურთიერთობის ყველა სფერო და საჭიროდ მიიჩნევს ამ მიმართებით სასჯელის გძლიერებას და დამამძიმებელ გარემოებაში ჩადენილი თაღლითობისათვის თავისუფლების აღკვეთის დაწესებას თორმეტ წლამდე ვადით.

ნაშრომში გაშუქებულია აგრეთვე თაღლითობის რამოდენიმე დეტექტიური მოთხრობა - „ხელმადღვე თაღლითის“, „ განძრახ მკვლელობა თაღლითური შურისძიების“ სახელწოდებით და სხვ

ნაშრომი რეკომენდებულია გამოსაცემად ა[ა]იპ საქართველოს იურიდიულ მეცნიერებათა აკადემიის მიერ.

3. ნაშრომი „ციფრული დანაშაულის გამოძიების ტექნიკა და მეთოდიკა“ სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის სამეცნიერო-კვლევითი პროექტის „მტკიცების (მტკიცებულებათა შეგროვების, საპროცესო დამაგრების შემოწმებისა და შეფასების) აქტუალური პრობლემების“ ფარგლებში მომზადდა. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტი აქტიურად ცდილობს, რომ ხელი შეუწყოს სხვადასხვა დარგების ახალი მიმართულებების შექმნას და განვითარებას, სწორედ ამ მიზანს ემსახურება ფაკულტეტზე მიმდინარე სხვადასხვა სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები. აღსანიშნავია, რომ ნაშრომი არის ინოვაციური, ვინაიდან წარმოდგენილია ორი — იურიდიული და კომპიუტერული მეცნიერებების მოკლე ანალიზი და აღნიშნული დარგების პრაქტიკული ცოდნის მოცულობითი განხილვა. იგი უდავოდ პასუხობს დროის მოთხოვნებს და მას არამხოლოდ დიდი პრაქტიკული მნიშვნელობა აქვს არამედ სავსებით შესაძლებელია სახელმძღვანელოდ იქნეს გამოყენებული საერთაშორისო და ეროვნული უსაფრთხოების, კერძოდ, კიბერტერორიზმისა და ციფრულ დანაშაულთან დაკავშირებული სასწავლო პროგრამების განხილვისა და შედგენისათვის. ნაშრომი რეკომენდირებულია სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტის ბაკალავრების, მაგისტრებისა და დოქტორანტებისათვის. მისი გამოყენება ასევე სასარგებლო იქნება ოპერატიული და საგამოძიებო სამსახურის მუშაკებისათვის, რომლებიც იძიებენ ციფრული დანაშაულს.

31. **დომენტი ჩუბინიძე**, „1991-1992 წლების სექტემბერ-იანვრის სახელმწიფო გადატრიალება საქართველოში და საერთაშორისო-პოლიტიკური კონტექსტი“ (მონოგრაფია) გამოსაცემად მზად არის.

32. **იგორ კვესელავა, დომენტი ჩუბინიძე**: „ზვიად გამსახურდიას ეროვნული ხელისუფლების დამხობა და მსოფლიო.“ (მონოგრაფია) გამოსაცემად მზად არის.

33. **ირაკლი გაბისონია, ჯემალ გაბელია, ვაჟა პაპასქირი, მურმან თავდიშვილი, დავით ხუფენია**. ქართული სასამართლო და პოლიტიკური მჭევრმეტყველება. აისბინი/აიდი: 9789941342202

34. ვაჟა შუბითიძე, XIX საუკუნის უდიდესი ქართველი, ISBN-978-9941-9276-5-2, თბ; გავაზი, 210 გვ.

35. იგორ კვესელავა - აფხაზეთი ქართულ და საერთაშორისო პოლიტიკაში (400 გვ. იბეჭდება)

36. . იგორ კვესელავა - საქართველოს ისტორიის ქრონიკები (რუსეთ-საქართველოს ომები), ტ. ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1.1991-1992 წლების სექტემბერ-იანვრის სახელმწიფო გადატრიალება, რასაც საქართველოში ხალხის მიერ 87 პროცენტით არჩეული ეროვნული პრეზიდენტისა და კანონიერი ხელისუფლების ძალადობრივი გზით დამხობა მოჰყვა, რამდენიმე ფაქტორმა განაპირობა:

- 1) კრემლის პოლიტიკურმა ინტერესმა
- 2) დასავლეთისა და კრემლის ინტერესთა თანხვედრამ
- 3) ეროვნული ხელისუფლების გამოუცდელობამ
- 4) ეროვნულმა ღალატმა
- 5) ქართველი ხალხის ერთგვარმა მოშვებამ და უყურადღებობამ.

საგულისხმოა, რომ ეს უკანასკნელი ფაქტორი ხშირად თვალთახედვის მიღმა რჩებათ, არადა საქართველოს პირველი პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია დევნილობისას ჩაწერილ ერთ-ერთ გახმაურებულ ვიდეომიმართვაში საგანგებოდ საუბრობდა სწორედ იმის შესახებ, რომ ბრძოლაში მარტო დატოვეს! გამსახურდია სინანულს გამოთქვამს და ამბობს _ საქართველოში პროცესები ისე არ წარიმართა, როგორც ლიტვაში, სადაც ათასობით ადამიანმა თვეების განმავლობაში, შიშველი ხელებით დაიცვა ვიტაუტას ლანდსბერგისის ეროვნული ხელისუფლება და კრემლსა და მის ადგილობრივ დამქაშებს საშუალება არ მისცა, მოეწყოთ ის, რაც თბილისში შეძლეს _ იარაღით დაემხოთ ხალხის მიერ არჩეული ხელისუფლება!

წინამდებარე მონოგრაფიაში შესაბამის წყაროებსა და კონკრეტულ ფაქტებზე დაყრდნობით მოთხრობილია იმის შესახებ, რომ საქართველოს ეროვნული ხელისუფლების ტრაგიკული ბედი შექმნილი საერთაშორისო-პოლიტიკური ვითარებისა და კონტექსტის გათვალისწინებით, თავიდანვე გადაწყვეტილი და განსაზღვრული იყო. შეიარაღებული თუ შეუიარაღებელი ოპოზიციის, დემოკრატიული საერთაშორისო თანამეგობრობის თუ კრემლის რა კაპრიზიც გინდა შეესრულებინა, ზვიად გამსახურდიას ხელისუფლებაში მაინც არავინ დატოვებდა, რადგან საქართველოს პირველი პრეზიდენტის პოლიტიკური მიზნები, ამოცანები და მისწრაფებები მაშინდელი მსოფლიო წესრიგის მამების გეგმებთან დიდ წინააღმდეგობაში მოდიოდა. აქედან გამომდინარე, ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტის ჯორჯ ბუშის (უფროსი) ცნობილი და გახმაურებული ფრაზა _ „გამსახურდია დინების საწინააღმდეგოდ მიცურავს!“ _ შემთხვევით არ თქმულა. რუსეთთან გარიგებული დასავლეთი ზვიად გამსახურდიას ხელისუფლებას ნაირგვარ სიურპრიზს რომ უმზადებდა, ეს კარგად გამოჩნდა 1991 წლის 31 მარტის ისტორიული რეფერენდუმის შემდეგ. ამ დღეს საქართველოში ამერიკის პრეზიდენტი რიჩარდ ნიქსონი ჩამოვიდა და ზვიად გამსახურდიას პირისპირ შეხვდა. ზუსტად არავინ იცის, რაზე ისაუბრეს მათ, მაგრამ ფაქტია, რომ ამ შეხვედრის შემდეგ ამერიკული სპეცსამსახურების საკმაოდ მაღალი რანგის წარმომადგენლები, რომლებიც ზვიად გამსახურდიასთან ფინეთში მცხოვრები ქართველი ემიგრანტის, რენო სირამის მეშვეობით კონტაქტობდნენ, სირამეს, ფაქტობრივად, თვალცრემლიანი დაშორდნენ და უთხრეს, რომ თავიანთმა უფროსებმა ქართველებთან კონტაქტი აუკრძალეს.

ნაშრომში დეტალურად გახლავთ მოთხრობილი საზოგადოებისთვის უცნობი ფაქტები იმის შესახებ თუ როგორ ჩაშალა ედუარდ შევარდნაძემ ზვიად გამსახურდიასა და პრეზიდენტ

ბუმის არაოფიციალური შეხვედრა, რომელიც ცნობილი ქართველი მხატვრისა და სკულპტორის, ზურაბ წერეთლის მოსკოვურ სახელოსნოში უნდა გამართულიყო. ძალიან საინტერესოა ცნობები იმაზე თუ როგორ მოხდა ეროვნულ მოძრაობაში სპეცსამსახურების მიერ აგენტების ჩანერგვა, ვინ იყვნენ ეს აგენტები და რას წარმოადგენდა ორგანიზაცია „მხედრიონი“, რომლის მთავარი დამფინანსებელიც ედუარდ შევარდნაძის უახლოესი გარემოცვის ცნობილი წევრი და საბჭოთა ცეკას ყოფილი პარტიული ფუნქციონერი, აბაშის რაიკომის ყოფილი მდივანი გურამ მგელაძე გახლდათ.

ზვიად გამსახურდია და ეროვნული ხელისუფლება ყოველმხრივ ცდილობდნენ ხელოვნურად თავსმოხვეული საერთაშორისო იზოლაციის გარღვევას, ელცინის რუსეთთან ურთიერთობის დალაგებას, მაგრამ ეს ფაქტობრივად, შეუძლებელი იყო, რადგან პრეზიდენტი ელცინი, ისევე როგორც გორბაჩოვი და შევარდნაძე, იმ გეგმის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი აქტიორი იყო, რომელიც ზვიად გამსახურდიას თქმით, ოკეანის გაღმა დაიწერა და პრეზიდენტ ბუმის თანხმობითა და სახელმწიფო მდივან ჯეიმს ბეიკერის ლოცვა-კურთხევით განხორციელდა. რაც შეეხება რუსეთს, რუსეთი გამოიყენეს, როგორც „შავი“ და ბინძური სამუშაოს შემსრულებელი ძალა და სწორედ მისი უშუალო ცარევით დაამხეს ეროვნული ხელისუფლება.

უფრო მეტიც, 1991 წლის ოქტომბერში, გერმანიის ერთ პატარა ქალაქში ედუარდ შევარდნაძემ მოაწყო შეხვედრა-ბანკეტი, რომელზეც მსოფლიოს გავლენიანი პოლიტიკოსები და ბიზნესწრეების წარმომადგენლები მიიწვია. ამ შეხვედრაზე, რომლის მონაწილეთა სიაც არსებობს, გავლენიანი სტუმრები შევარდნაძეს უკვე უწოდებდნენ „საქართველოს პრეზიდენტს“! ალბათ, ამ გავლენიანი ადამიანების დამსახურება იყო, რომ საქართველოში კანონიერი ხელისუფლების დამხობა დასავლეთის არცერთმა დემოკრატიულმა სახელმწიფომ არ გააპროტესტა.

უფრო მეტიც, 1992 წლის 26 მაისს, როცა თბილისში, რესპუბლიკის მოედანზე ამერიკის მაშინდელი სახელმწიფო მდივანი და შევარდნაძის მეგობარი ჯეიმს ბეიკერი სიტყვით გამოდიოდა, იქვე 200 მეტრში „მხედრიონმა“ გიგა არველაძის ხელმძღვანელობით და იარაღის გამოყენებით სასტიკად დაარბია ზვიად გამსახურდიას მომხრეთა მშვიდობიანი საპროტესტო აქცია. არც ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტს, არც ბეიკერს და არც რომელიმე ევროპულ სახელმწიფოს მომხდარი არ გაუპროტესტებიათ. დასავლური დემოკრატია, რომელიც ედუარდ შევარდნაძესთან და მის „ოპრიჩნიკებთან“ იყო წილნაყარი, სამარცხვინოდ დუმდა!

ნაშრომში დეტალურად არის მოთხრობილი პუტჩის უცნობი დეტალების შესახებ და დოკუმენტურ მასალებზე დაყრდნობით გამოთქმულია ლოგიკური მოსაზრება იმის შესახებ, რომ საქართველოში ჩამოსაყვანად ედუარდ შევარდნაძეს გავლენიანი წრეები დიდი ხნის განმავლობაში ამზადებდნენ.

ვფიქრობთ, ძალიან საყურადღებოა ის ცნობებიც, სადაც ედუარდ შევარდნაძისა და მიხეილ გორბაჩოვის დასავლეთის სპეცსამსახურებთან მჭიდრო და დანაშაულებრივ ალიანსზეა ლაპარაკი. ნაშრომში შესაბამისი წყაროებისა და არგუმენტების მოშველიებით ნათლად იკვეთება უმძიმესი პოლიტიკური რეალობა, რომელიც შინაურმა თუ გარეულმა მტრებმა საქართველოს მიზანმიმართულად შეუქმნეს და კანონიერი ხელისუფლების დამხობით ქვეყანა ხანგრძლივი ქაოსისა და დაშლისთვის გაწირეს!

2. 1991-1992 წლების სექტემბერ-იანვრის მოვლენები უპირობოდ უნდა შეფასდეს სახელმწიფო გადატრიალებად, როგორც ეს სისხლიანი პროცესი დევნილობაში მყოფმა საქართველოს უზენაესმა საბჭომ 1992 წლის 13 მარტის საგანგებო სესიაზე შეაფასა. მოვლენათა პოლიტიკური ანალიზი და ის დოკუმენტები თუ წყაროები, რომლებსაც სამეცნიერო მუშაობის პროცესში ვეყრდნობოდით, მყარ საფუძველს გვაძლევს განვაცხადოთ და დავასკვნათ შემდეგი:

1. სახელმწიფო გადატრიალება, რომელიც საქართველოში მოხდა, მხოლოდ რკონის ტყეში გავარდნილი კიტოვანის, გინებაში გაწაფული თენგიზ სიგუასა და „რამკიანი ქურდის“ – ჯაბა იოსელიანის „შემოქმედების ნაყოფი“ არ ყოფილა და მას 1991 წლის გაზაფხული-ზაფხულიდან ამზადებდა საგანგებო შტაბი, რომელსაც ამერიკის შეერთებული შტატების ადმინისტრაციისა და რუსეთის ხელისუფლების დასტურით ხელმძღვანელობდა ედუარდ შევარდნაძე.

2. 1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის მოვლენებად წოდებულ სახელმწიფო გადატრიალებას ამერიკის შეერთებული შტატების მხრიდან უშუალოდ კურირებდა სახელმწიფო მდივანი ჯეიმს ბეიკერი, რომელსაც ედუარდ შევარდნაძის, როგორც ამერიკის სპეცსამსახურების მიერ გადაბირებული აგენტის მიმართ პიროვნული ვალდებულებები გააჩნდა „ცივი ომის“ დასრულებასა და საბჭოთა კავშირის დაშლაში შეტანილი წვლილის გამო.

3. საქართველოს პირველი პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია და მისი ეროვნული ხელისუფლება იმთავითვე განწირული იყვნენ. გამსახურდიას ე.წ. ოპოზიციისთვის, ამერიკის შეერთებული შტატებისა და გორბაჩოვ-ელცინის ადმინისტრაციისთვის ბზის ტოტები რომც დაეფინა და ნებისმიერი მათი სურვილი მონური მორჩილებით შეესრულებინა, საქართველოს პირველ პრეზიდენტს მაინც დაამხოზდნენ, რადგან შევარდნაძის სახით მისი შემცვლელი გამონახული იყო. გამსახურდიას ბედი გადაწყდა მაშინ, როცა პრეზიდენტ რიჩარდ ნიქსონთან პირისპირ საუბრის დროს, კავკასიაში წინა პლანზე წამოსწია არა ამერიკისა და რუსეთის, არამედ საქართველოს ეროვნული ინტერესები.

4. როგორც გაირკვა, ის პარტიები, რომლებამც საქართველოში 1988 წლის ნოემბერში საპროტესტო აქციები დაიწყეს, სინამდვილეში ილია ჭავჭავაძესთან და და ეროვნულ იდეასთან კი არა, ედუარდ შევარდნაძესთან იყვნენ დაკავშირებული. „საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია“, „ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება“, „მხედრიონი“ და „საქართველოს რესპუბლიკური პარტია“ წარმოადგენდნენ ედუარდ შევარდნაძის ხელისბიჭების კანტორას, რომლებსაც ედუარდ შევარდნაძის ხაზინადარი, ცნობილი პარტიული ფუნქციონერი და „აგრომრეწვის“ თავმჯდომარე – გურამ მგელაძე აფინანსებდა. ეს ყველაფერი ისე იყო შელამაზებული და შეფუთული, ზოგიერთი ამ პარტიის გულმხურვალე აქტივისტიც კი მხოლოდ სისხლიანი თამაშის დასასრულს მიხვდა სინამდვილეში ვის ნავში იჯდა და ვის დროშას ემსახურებოდა!

5. არავითარი სიკეთე 1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის სახელმწიფო გადატრიალებას ქვეყნისთვის არ მოუტანია. პირიქით, მოვლენებმა, რომელსაც თავად ქვეყნის გადამტრიალებლებმა „სახალხო-დემოკრატიული რევოლუცია“ უწოდეს, ქვეყანა დაშალა და ქართველი ერის ფიზიკური არსებობა კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენა!

6. სახელმწიფოს მიერ 1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის მოვლენების სამართლებრივ-პოლიტიკურად არშეფასება და გადატრიალების ორგანიზატორების პასუხისგებაში არმიცემა ქმნის იმის საშიშ პრეცედენტს, რომ მსგავსი გადატრიალება შიდა თუ გარე გავლენიანი პოლიტიკური ძალების მიერ მომავალშიც წახალისებული იქნება, რაც საქართველოს სახელმწიფოებრიობასა და ქართველი ერის ფიზიკურ არსებობას სამუდამო წერტილს დაუსვამს!

7.1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის სახელმწიფო გადატრიალებამ და მისმა უმძიმესმა შედეგებმა ცხადყო დიდი ჯორჯ გორდონ ბაირონის ცნობილი სიტყვების ჭეშმარიტება – „დემოკრატია თავზეხელაღებულთა არისტოკრატიაა!“ საქართველოს დამოუკიდებლობასა და მის პირველ პრეზიდენტს რუსულ-ამერიკული ტანდემის სახით მართლაც დაუპირისპირდა თავზეხელაღებულთა კასტა, რომელსაც დემოკრატიასთან საერთო ისევე ჰქონდა, როგორც მეკობრეთა ხომალდს – სათნოების სახლთან!

8. ვიდრე საქართველოში 1991-1992 წლების სახელმწიფო გადატრიალების ორგანიზატორის – ედუარდ შევარდნაძის პოლიტიკური შვილობილები ქვეყნის ხელისუფლებაში იქნებიან, საქართველო წინ ვერ წავა, რადგან შევარდნაძის უკლებლივ ყველა პოლიტიკური მემკვიდრე ანგარიშვალდებული იქნება არა ქართველი ერის, არამედ იმ საერთაშორისო მაფიის წინაშე, რომელმაც საქართველოში მომხდარი სისხლიანი გადატრიალება გაამართლა და შევარდნაძე ხელისუფლებაში მოიყვანა.

9. ზვიად გამსახურდიას ჰქონდა შეცდომები, მაგრამ არცერთი მისი შეცდომა სისხლისღვრად და უბედურებად არ ღირდა. ზვიად გამსახურდიას ყველაზე დიდი შეცდომა ერთი იყო – საქართველოს პირველ პრეზიდენტს ეგონა, რომ ჩვენც ისევე გვიყვარდა საქართველო, როგორც მას!

10. 1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის სახელმწიფო გადატრიალება ზვიად გამსახურდიას მკვლელობით დასრულდა. ქვეყნის პირველი პრეზიდენტის ფიზიკური ლიკვიდაცია სახელმწიფო გადატრიალების ლოგიკური ფინალი იყო. აქედან გამომდინარე, ვინც საქართველოში ხელისუფლების ძალადობრივი გზით დასამხობად 65 მილიონი რუბლი გადაიხადა, ვინც ზვიად გამსახურდიას „მდინარის დინების წინააღმდეგ მოცურავე“ უწოდა და ვინც შევარდნაძეს საქართველოში ჩამოსვლაზე მწვანე შუქი აუწოდა, იმან ავტომატურად ხელი მოაწერა ზვიად გამსახურდიას მკვლელობას! აი, სწორედ ამიტომ არ იხსნება საქართველოს პირველი პრეზიდენტის მკვლელობა, რომელიც, ფაქტობრივად, გახსნილია!

3. წინამდებარე ქრესტომათიული კრებული აერთიანებს თეორიულ, პრაქტიკულ და სალექსიკონო-განმარტებით მასალებს. წყლიანი ენა და მჭევრობა ყველას ამშვენებს, ოღონდ იგი უფრო მეტად იურისტებსა და დიპლომატებს სჭირდებათ. სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულების სტუდენტებს კი აქამდე არ ჰქონიათ სანიმუშო ორატორული ტექსტები, რომელთა მიხედვითაც გაშლიდნენ თავიანთ სასწავლო და პრაქტიკულ საქმიანობას.

4. მონოგრაფიაში ნიკო ნიკოლაძის ახალგამოქვეყნებულ მასალებზე დაყრდნობით ახლებურად და ორიგინალურადაა გაანალიზებული უდიდესი ქართველი მოღვაწისა და მოაზროვნის ნიკო ნიკოლაძის თვალსაზრისი სოციალ-პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და ფილოსოფიურ, იდეოლოგიურ და სამართლებრივ საკითხებზე, წარმოჩენილია ის თვალსაჩინო თეორიული და პრაქტიკული სამუშაო, რომელიც მან გასწია საქართველოს ინფრასტრუქტურულად გასავითარებლად და ასაღორძინებლად, ჩვენი ქვეყნის ტექნოლოგიურად გასაახლებლად, მისი დამოუკიდებლობის და სამომავლო განვითარების შესამზადებლად, ფოთის ასაღორძინებლად, საქართველოს მთავარი გეოეკონომიკური ფუნქციის მოსაფიქრებლად და განსახორციელებლად.

5. ნაშრომი ეძღვნება მსოფლიოს ერთ-ერთ უძველეს, უმდიდრეს და ურთულეს რეგიონს – კავკასიას, რომელსაც შეიძლება მეშვიდე კონტინენტიც ეწოდოს, დიდი მატერიალური და სულიერი კულტურის ფლობის, უმდიდრესი წიაღისეულის, სხვადასხვა ერებისა და

ეთნიკური ჯგუფების, სარწმუნოებრივი, ყოფითი და სხვა მრავალფეროვნების კონფიგურაციის გამო.

ნაშრომის პირველ თავში **„დამოუკიდებლობა და თვითგამორკვევა. პარადიგმები და დილემები“** შედგება სამი ქვეთავისაგან. პირველი ქვეთავში, „გლობალური გაერთიანების საწყისები, მსოფლიო წესრიგის ფორმირების მცდელობა. ვესტფალიური სისტემა“ ხაზგასმულია, ადრეული მსოფლიოს - ევროპის კონტინენტის - დაყოფა „ვესტფალის“ სისტემის სახელმწიფოებად, რომლებისთვის დასაშვებია იყო კავშირის საზღვრებს გარეთ მყოფი სახელმწიფოების დაპყრობა. მეორე ქვეთავში „ხალხთა თვითგამორკვევისა და ტერიტორიული მთლიანობის პრინციპები და სეპარატიზმის იდეოლოგია“, განხილულია თვითგამორკვევის პარადიგმები და დილემები. მითითებულია, რომ თვითგამორკვევისა და სახელმწიფოთა ტერიტორიული მთლიანობის პრობლემა დღემდე გადაუჭრელია. მესამე ქვეთავია „მსოფლიო წესრიგის მოდელირება. ომისა და მშვიდობის „რუხი ზონები“, რომელშიც გაანალიზებულია მსოფლიო წესრიგი ცნება და მისი კავშირი მსოფლიოს ქვეყნების მრავალგანზომილებიან პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და კულტურულ სისტემებთან.

წიგნის მეორე თავი **„კონფლიქტების ისტორიულ-პოლიტიკური და თეორიულ-მეთოდოლოგიური განზომილებები“** მოიცავს სამ ქვეთავს. პირველ ქვეთავში „კონფლიქტების არსი და წარმოშობა, გადაჭრის სტრატეგია. კონფლიქტის თეორიები“ გაანალიზებულია უძველესი დროიდან მომდინარე კონფლიქტების თეორიები (რ. პარკი, გ. ზიმელი, რ. დარენდროფი, ა. ადლერი, ზ. ფროიდი, ი. გალტუნგი, ა. მილვარდი, ე. მორავსკი და სხვ.). მეორე ქვეთავში „მსოფლიო ჰეგემონობის იდეა. სამხრეთ კავკასიის ფაქტორი. საქართველო და თავისუფლების დეკლარირება. ფუნქცია და ადგილი“. ხაზგასმულია დიდ სახელმწიფოთა მცდელობები საკუთარი გეოპოლიტიკური და გეოეკონომიკური ინტერესების დასაცავად მსოფლიოს ყველა კონტინენტზე. მესამე ქვეთავში კი „კონფლიქტების დარეგულირების საერთაშორისო გამოცდილება“ გაანალიზებულია ჰონგკონგის, სამხრეთ ტიროლის, შოტლანდია-დიდი ბრიტანეთის, ბოსნია-ჰერცეგოვინას კონფლიქტების დარეგულირების საერთაშორისო პრაქტიკა.

მონოგრაფიის მეოთხე თავია **„მთიანი ყარაბაღის საკითხი სომხურ-აზერბაიჯანულ და საერთაშორისო პოლიტიკაში“**. პირველი ქვეთავი „სომხეთ-აზერბაიჯანის კონფლიქტის გენეზისისთვის. კონფლიქტის ქრონიკები“, რომელშიც შესწავლილია 100-წლიანი ეთნოკონფლიქტის ისტორია, მიმდინარეობა, შეიარაღებული დაპირისპირებები. მეორე ქვეთავში „ომი კონფლიქტის გადაწყვეტის ძალადობრივი საშუალება“. ომის სამხედრო-პოლიტიკური შედეგები“ განზოგადებულია ომის მიმდინარეობა, მისი შედეგები და დაპირისპირებული ქვეყნების შეთანხმებები ცეცხლის შეწყვეტისა და სამშვიდობო ზავის მიღწევის შესახებ და გაკეთებულია დასკვნა, რომ ომი გახდა ძალადობრივი საშუალება პრობლემის გადასაწყვეტად. მესამე ქვეთავში „სომხეთ-აზერბაიჯანის კონფლიქტი და რუსეთის ფაქტორი“ ხაზი ესმება რუსეთის სტრატეგიულ ინტერესებს სამხრეთ კავკასიაში, საგარეო-პოლიტიკური კონცეფციას და პოზიციების გასამყარებლად სხვადასხვა ტიპის პოლიტიკური და ეკონომიკური ბერკეტების გამოყენებას, რუსი სამშვიდობოების დამკვიდრებას ყარაბაღის ტერიტორიაზე და რუსეთის ლეგალურად დაბრუნებას სამხრეთ კავკასიაში. მეოთხე ქვეთავში „სომხეთ-აზერბაიჯანის კონფლიქტი და თურქეთის ფაქტორი“ გაშუქებულია თურქეთ-სომხეთის დადებითი და უარყოფითი მხარეები. მეხუთე ქვეთავში „სომხეთ-აზერბაიჯანის კონფლიქტი და საერთაშორისო ფაქტორი“, გადმოცემულია 1992 წელს ჩამოყალიბებული მინსკის ჯგუფის საქმიანობა მშვიდობის შესანარჩუნებლად. ამავე თავში დახასიათებულია სამხრეთ კავკასიის

სახელმწიფოების ეკონომიკური და პოლიტიკური დამოუკიდებლობის ხარისხი, საგარეო პოლიტიკური ორიენტირები.

მეხუთე თავში „ყარაზალი - სომხეთ-აზერბაიჯანის თანამედროვე ურთიერთობებში“ განხილულია სამხრეთი სამშვიდობო ხელშეკრულების ხელმოწერის შემდეგ კონფლიქტის ზონაში გადადგმული ნაბიჯები მრავალწლიანი კრიზისის დასარეგულირებლად, რომელშიც მნიშვნელოვანი როლი ითამაშეს რუსეთმა და თურქეთმა და იგი ნებით თუ უნებლიედ, მოდიფიცირებული გეოპოლიტიკური რეალიების გათვალისწინებით ძირითადად მისაღები აღმოჩნდა ევროკავშირისა და აშშ-ისათვის. მეორე ქვეთავი „ანაკლიის დერეფანი“ ეხება წლების მანძილზე გახმაურებული „ანაკლიის პროექტის“ რეალურად განხორციელების გზებსა და პერსპექტივებს. მესამე ქვეთავში „შავი ზღვის წყალქვეშა სადენი“ განხილულია შუა დერეფნის მნიშვნელოვანი მიმართულება, რომელიც სცილდება „კავკასიური კონტინენტის“ ფარგლებს და საქართველოს ევროპის ქვეყნებთან დასაკავშირებლად ახალ შესაძლებლობებს ქმნის.

გამოკვლევის დასკვნებში ჩამოყალიბებულია ძირითადი შედეგები, წინადადებები, დასკვნები და რეკომენდაციები, რომლებიც, შესაძლოა, გამოყენებულ იქნას სახელისუფლებო სტრუქტურების, არასამთავრობო ორგანიზაციების, განათლების, კულტურისა და სამეცნიერო კვლევითი დაწესებულებების, რუსეთის, კავკასიის, ევროპის, აზიის და სხვა ქვეყნების შესაბამისი ორგანიზაციების და პრობლემით დაინტერესებული მკითხველის მიერ.

37. . მურმან თავდიშვილი, გიორგი გოგოლაშვილის კულტუროლოგიური ღვაწლი, საერთ. სტანდ. კოდი ISBN-978-9941-34-298-1; თბილისი, მერიდიანი, 2023წ., 211 გვერდიანი.

38. მურმან თავდიშვილი, რუსთველოლოგიური კრიტიკა, ტომი I, თბილისი, „უნივერსალი“, 2023, კოდი ISBN-978-9941-33-497-9; 790გვ.

39. მურმან თავდიშვილი, რუსთველოლოგიური კრიტიკა, ტ.2, თბილისი, „უნივერსალი“, 2023, კოდი ISBN-978-9941-33-554-9; 488გვ.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. მონოგრაფიაში განხილულია ცნობილი მოღვაწის ენათმეცნიერული მოღვაწეობა, შეფასებულია მისი საამრიგო მიღწევები, ნაჩვენებია ის პრობლემები, რომლებიც მკვლევარმა აიღო და გადაჭრა; მეორე მხრივ, გამორკვეულია ის ღვაწლი, რაც მან დასდო ენისა და მწერლის ურთიერთობის პრობლემის შესწავლას; როგორ შემოიღო ახალი კურსი უმაღლეს სასწავლებელში - ესაა „ენა და მწერალი“. ამ მხრივ როგორ და რა წარმატებებითა თუ ნაკლით გამოსცა არაერთი წიგნი; შესწავლილია მკვლევრის პედაგოგიურ-მეთოდური მუშაობა და ამ მხრივ მისი მიღწევები; ნაჩვენებია მისი საქმიანობა პედაგოგიკის კლასიკოსის იაკობ გოგებაშვილის ღვაწლის დაფასებასა, შესწავლასა და პოპულარიზებაში; გამოვლენილია ის შრომა და ჯაფა, რაც პროფ. გოგოლაშვილმა მოახდინა ჯავახიშვილის სახ. უნივერსიტეტის დაცვას, იქ ეროვნული კურსის გატარების ჩამშლელთა წინააღმდეგ ბრძოლას.

2. გაკრიტიკებული და შეფასებულია XX საუკუნის თითქმის ყველა მნიშვნელოვანი რუსთველოლოგ-კულტუროლოგის მოღვაწეობა და კონკრეტული ნაღვაწი; ძირითადად დადგენილია, რომ მკვლევარებმა სუსტად იციან პოემის ტექსტი; ტექსტის დადგენისას თუ მასზე მსჯელობისას ვერ იყენებენ აღმოსავლური ლიტერატურის (ფირდოუსი, ნიზამი) მონაცემებს. არადა რუსთველის პოემა „სპარსულია“ (აღმოსავლური სტილისა); მონოგრაფიაში მკაფიოდაა ნაჩვენები მკვლევართა ძველი და ახალი შეცდომები, მათი ენობრივი შეცდომები; მეორე მხრივ, გამაოშკარავებულია: ისინი ვერ იყენებენ ვერც სამამულო

მეცნიერების მიღწევებს, უკვე დადგენილ კანონებსა და კანონზომიერებებს, გარკვეულწილად ამიტომაც მოსდით შეცდომები. აქ უსასტიკესად არიან გაკრიტიკებული პროფესორები: ზ. კიკნაძე, ალ. ჭინჭარაული, აკ. შანიძე, გ. წერეთელი, გ. ფარულავა, პ. მარგველაშვილი, ნ. მარი, კ. კეკელიძე, ხ. ზარიძე, ლ. გუგუნავა, ნ. გონჯილაშვილი, თ. ბარბაქაძე და სხვ.

სხვათა შეცდომების მხილებასთან ერთად აქ ნაჩვენებია რუსთველოლოგიის კვლევის სწორი გზები, მეთოდები, ხერხები.

3. როგორც I ტომში, აქაც გრძელდება ცალკეულ ავტორთა და ლიტერატურის კვლევითი ინსტიტუტის (შ. რუსთაველის სახელობისა) მიერ გამოშვებული რუსთველოლოგიური კრებულების მკაცრი და სამართლიანი კრიტიკა. ნაჩვენებია ის „ხალტურა“, რაც ზოგი ავტორის ნარკვევში ფართოდაა წარმოდგენილი; ასევე სასტიკად არის გაკრიტიკებული ავტორთა ცუდი ქართული და ა.შ. გარდა ამისა, აქ წარმოდგენილია ზვ. გამსახურდიას სრული რუსთველოლოგიური პროფილი; ბევრი სტატია ეხება პოემის პედაგოგიკურ მხარეს, სწავლა-აღზრდის საკითხებს „ვერფხისტყაოსანში“, ძველი მეტყველების კულტურის (უზუსის) მოვლენას პოემაში; ქართულ სინამდვილეში პირველად იბეჭდება ამ ტიპის მასალა - სომეხი ავტორი ფავსტუს ბუზდანაცი და ქართული კულტურა.

39. ცაავა გიორგი, ბიბლიური ანი - „ციფრული ეკონომიკა ფინანსურ ინდუსტრიაში“, ISBN 978-9941-789-00-7, თბილისი, გამომცემლობა „დანი“, 2023წ, 220გვ.

40. ცაავა გიორგი, ბიბლიური ანი - „თეორიული ინოვაცია“ (თეორია, მეთოდები და პრაქტიკა), ISBN 978-9941-789-00-7, თბილისი, გამომცემლობა „დანი“, 2023წ, 211გვ.

41 აბუთიძე გ., გელიტაშვილი გ. საბანკო სისტემის ფუნქციონირება არამდგრად ეკონომიკურ გარემოში. მონოგრაფია. ISBN 978-9941-28-959-0. თბილისი, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“. 219 გვ.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. მონოგრაფიაში განხილულია ქვეყნის ეკონომიკის განვითარების პრობლემები და ფინანსური სექტორის ციფრული ტრანსფორმაციის თემები როგორც განვითარების დრაივერი და ქვეყნის ეკონომიკის ეფექტიანობის ამაღლების აუცილებელი ელემენტი. ჩამოყალიბებულია აქტუალური და სადისკუსიო საკითხები ფინანსური სფეროში მისი ეფექტიანობის ამაღლების გზების მოძიების მიმართებაში, გაანალიზებულია პრობლემები და განსაზღვრულია შესაძლო რისკები და ქვეყნის ფინანსური სექტორის ციფროვიზაციის ახალი შესაძლებლობები. განსაკუთრებული ყურადღება არის გამახვილებული ახალი ციფრული ფინანსურ ტექნოლოგიებზე, მათი პრაქტიკული გამოყენებისა და საკანონმდებლო რეგულირების შესაძლებლობებზე. მონოგრაფია შეიძლება იქნას გამოყენებული ქვეყნის ეკონომიკის ციფრული ტრანსფორმაციის მიმართებაში ამოცანების გადაწყვეტაზე მიმართული ღონისძიებების შემუშავებისა და პრაქტიკული რეალიზაციისათვის. იგი ასევე იქნება სასარგებლო საკანონმდებლო საქმიანობაში ციფრული ეკონომიკის სამართლებრივი ბაზის ფორმირებისათვის. მონოგრაფია ასევე აქტუალურია ეკონომიკისა და ფინანსების მიმართულების ბაკალავრიატის, მაგისტრატურისა და დოქტორანტულის სტუდენტებისათვის ციფრული ეკონომიკის ფინანსების სფეროში ცოდნის გაღრმავებისათვის.

2. მონოგრაფია „თეორიული ინოვაცია“ (თეორია, მეთოდები და პრაქტიკა) განკუთვნილია ეკონომიკური, ბიზნესისა და ფინანსების სპეციალობის ბაკალავრიატის, მაგისტრატურისა და დოქტორანტურის სტუდენტებისათვის და იგი პრაქტიკული მეცადინეობებისა და დამოუკიდებელი მუშაობის ჩატარების მიზნით სალექციო მასალის სახით არის წარმოდგენილი. წინამდებარე სასწავლო სახელმძღვანელო სტუდენტებს ინოვაციების თეორიაში ცოდნის სისტემის ფორმირების შესაძლებლობას აძლევს როგორც მიკროდონეზე (პრაქტიკული სიახლეების წარმოქმნის, წარმოებისა და გავრცელების შესახებ), ასევე მაკროდონეზე (ინოვაციური სისტემების, ინოვაციური პროცესის

თეორიის, ინოვაციური განვითარების მოდელის საერთო დახასიათება). ინოვაციკას - უწოდებენ ინოვაციური საქმიანობის მეთოდოლოგიური საკითხების მომცველ ცოდნის სფეროს. ინოვაციკა - იკვლევს ახალი ოდეების დანერგვისა და ნოვატორული კონცეფციების რეალობაში გარდაქმნის პროცესებს. ინოვაციკა - არის ცოდნის სფერო, რომელიც რიგი დარგების, მათ შორის: მეცნიერების, საინჟინრო დაპროექტების, მეწარმეობის, ეკონომიკის, ფინანსების, სოციოლოგიის, ორგანიზაციის, წარმოების, ინფორმატიკის, მარკეტინგის, ლოგისტიკის, მართვის მიჯნაზე იმყოფება. მონოგრაფია განკუთვნილია ეკონომიკური სპეციალობის ბაკალავრიატის, მაგისტრატურისა და დოქტორანტურის სტუდენტებისათვის, უმაღლესი სასწავლო დაწესებულებების პედაგოგებისათვის და აღნიშნული საკითხების სიღრმისეულად დაინტერესებულ პირთა ფართო წრისათვის/

3. ბანკების საქმიანობის მნიშვნელობა და მასშტაბები ყოველწლიურად იზრდება, მასთან ერთად იზრდება საბანკო კონკურენცია და კონცენტრაცია. ეს აუცილებელს ხდის განსაკუთრებული ყურადღება მიექცეს მათ ფუნქციონირებას და მდგრადობას, ვინაიდან ბანკების ფინანსურ მდგომარეობაზე დიდწილად არის დამოკიდებული ქვეყნის ეკონომიკის სტაბილურობა.

მონოგრაფიაში ჩამოყალიბებული დასკვნები, თეორიული და პრაქტიკული ხასიათის რეკომენდაციები, ვფიქრობთ, ხელს შეუწყობს საბანკო სისტემის ფუნქციონირების ეფექტიანობისა და სტაბილურობის ამაღლებას არამდგრადი ეკონომიკური გარემოს პირობებში, რაც სასურველია გათვალისწინებული იყოს საქართველოს კომერციული ბანკებისა და ზედამხედველი ორგანოების მიერ.

კვლევის მეცნიერული შედეგები, საბანკო სექტორის ფუნქციონირებისა და განვითარების შემოთავაზებული მიმართულებები შესაძლებელია გამოვიყენოთ საბანკო სექტორის სტაბილური ფუნქციონირების, საზედამხედველო ღონისძიებების შემდგომი დახვეწის, კლიმატთან დაკავშირებული რისკების ფინანსური სექტორის სტაბილურობაზე გავლენის საკითხების შემდგომი კვლევისა და მართვის, აგრეთვე სასწავლო პროცესში საბანკო საქმის კონკრეტული საკითხების შესწავლის სრულყოფის მიზნით.

42. ზ.ჯორბენაძე. ბიზნესის რელიგიური ასპექტები: იუდაიზმი და მართლმადიდებელი ქრისტიანობა. 987-9941-28-972-9 თბილისი. საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“. გვ. 200

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. ნაშრომში იუდაიზმის და მართლმადიდებელი ქრისტიანობის საწყისებიდან განხილულია ბიზნესისადმი რელიგიის მიმართების საკითხები. გაქარწყლებულია მითი ბიზნესის რელიგიასთან შეუთავსებლობის შესახებ, ნათლად ახასიათებს ბიზნესის რელიგიური ფაქტორის ძალას და მნიშვნელობას, წარმოაჩენს ბიზნესში იუდეური რელიგიის ცხოველმყოფელობას და ექვეყნეშ აყენებს ბიზნესში მართლმადიდებელი ქრისტიანული რელიგიის „სტატისკური“ პოზიციის მართებულობას. მონგრაფია გვასწავლის თუ როგორ უნდა იმოქმედოს (იმოღვაწოს) უზენაესის მოყვასმა თანამედროვე ბიზნესში.

43. . QUALITATIVE ASSESSMENT OF MANAGEMENT IN CORPORATIONS. Balakhashvili Zh, Contemporary Business Challenges in a Globalized World (Volume 4) // Collective Monograph. May 2023: ავტორები: ქაჯაია თამარი, ჟანა ბალახაშვილი ნინო ომანაძე. ISBN 978-620-6-15430-3

44. ე. ბარათაშვილი , ა. აბრალავა, რ. ქუთათელაძე, ირმა (ნინო) ბარათაშვილი , თ. გოდერძიშვილი, ზ. ნასარაია, ჯ. ზარანდია , წიგნი: რეგიონული ეკონომიკური პოლიტიკა, თბილისი, გამომცემლობა „ უნივერსალი“ , გვ 674 ISBN 978-9941-33-229-6

45. ე. ბარათაშვილი, ზ. ნასარაია, ნ გალახვარიძე, ლ. მამულაშვილი, წიგნი: საქართველოს ეკონომიკა, თბილისი, გამომცემლობა „ უნივერსალი“, თბილისი, გამომცემლობა „ უნივერსალი“, გვ 698 ISBN 978-9941-33-241-8

46. ე. ბარათაშვილი, ზ. ნასარაია, ნ. გალახვარიძე, ლ. მამულაშვილი, წიგნი: ბიზნესი და ერგონომიკა, თბილისი, გამომცემლობა უნივერსალი, გვ 454 ISBN 978-9941-33-300-2

47. ე. ბარათაშვილი, ზ. ნასარაია, ნ. გალახვარიძე, წიგნი: ეთნომენეჯმენტი, თბილისი, გამომცემლობა უნივერსალი, გვ 596 ISBN 978-9941-33-435-1

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. კორპორაციებში მენეჯმენტის ხარისხობრივი შეფასება და მისი გაუმჯობესების მიმართულება ერთ-ერთი რთული და ამავდროულად აუცილებელი პროცესია. მან ფართო მასშტაბით დაიმკვიდრა თავი ყველა ქართულ კორპორაციაში და სხვა სფეროებში: ეკონომიკაში, პოლიტიკაში, იურიდიულ ურთიერთობებში. აუცილებელია აღინიშნოს, რომ კორპორაციებში მენეჯმენტის ხარისხობრივი შეფასების ზოგადი პრინციპების დანერგვა და მისი გაუმჯობესების მიმართულებები, სხვადასხვა სფეროში, ეხმარება ყველა დონეზე, დაწყებული უმაღლესი რგოლის ხელმძღვანელობით, ზუსტად და ეფექტურად წარმართონ საქმიანობა ბიზნესში.

2. სახელმწიფოებმა საუკუნეების განმავლობაში მოახდინეს მათი შემადგენელი ტერიტორიების ინტეგრირება, ეროვნული თვითშეგნებისა და კულტურის განსხვავებული ტიპების ერთ მთლიანობაში გაერთიანებით. ამ საფუძველზე ჩამოყალიბდნენ საკუთარი ეკონომიკური და მმართველობითი სისტემების ჩანასახები. საერთო ეროვნულმა თვითშეგნებამ ნდობასა და მამასადამე, ლიბერალურ დემოკრატიას ჩაუყარა საფუძველი. ერთიანი სახელმწიფოებრიობა უზრუნველყოფდა სოციალურ სოლიდარობას, რომელიც, თავის მხრივ, ხელს უწყობდა თანამედროვე სახელმწიფოების განვითარებას. მკაფიო საზღვრები ამკვიდრებდნენ შრომასა და კაპიტალს ერთ ტერიტორიაზე და ხელს უწყობდნენ სოციალურ კომპრომისს. ამგვარი მიდგომის აპოგეად მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ იქცნენ საყოველთაო კეთილდღეობის კეინსიანური სახელმწიფოები. ეროვნულმა სახელმწიფომ დაიცვა ლიბერალური დემოკრატია და სოციალური სოლიდარობა, მაგრამ მის განვითარებას სირთულეებიც თან ახლდა. ეროვნული პლურალიზმი და გახსნილობა, რომლებიც ახასიათებდა ევროპული ცივილიზაციის უფრო ადრეულ პერიოდებს, რიგ შემთხვევაში დაკარგულ იქნა. ეროვნულობის აღმავლობამ და თვითშეგნების ზრდამ უფრო ფართო მასშტაბისა და ინტენსივობის კონფლიქტები გამოიწვიეს _ შიდა და სახელმწიფოთაშორისო

3. თანამედროვე მსოფლიოში სულ უფრო ძლიერდება სახელმწიფოთა ურთიერთდამოკიდებულება, იზრდება ცოდნისა და ახალი ტექნოლოგიების როლი. ასეთ სიტუაციაში ვერცერთი ქვეყანა, ვერცერთი ეროვნული ეკონომიკა, მათ შორის საქართველოს ეკონომიკა ვერ შეძლებს წარმატებით განვითარებას უცხოეთთან გაფართოებული თანამშრომლობის, მსოფლიო ბაზრებთან ღრმა ინტეგრაციის გარეშე, რადგანაც ეკონომიკური გლობალიზაციის თანამედროვე პირობებში ნებისმიერი ქვეყნის წარმატებული განვითარება შეუძლებელია მსოფლიო ბაზართან ურთიერთობის გარეშე და ქვეყნის შიგა ეკონომიკური, საფინანსო პოლიტიკის გლობალურ, რეგიონულ ლიდერებთან კოორდინაციის გარეშე. ქვეყნის ობიექტურ სტრატეგიულ მიზნად უნდა მივიჩნიოთ საქართველოს მონაწილეობა საერთაშორისო ურთიერთობების გლობალიზაციისა და პერსონიფიცირების პროცესში

4. ნამედროვე მეცნიერულ-ტექნოლოგიურმა პროგრესმა განაპირობა ის პრობლემატიკა, რომელიც დღეს დგას ბიზნესისა და ერგონომიკის წინაშე. ის ვლინდება მნიშვნელოვანი ცვილებებით შრომის ხასიათში, ავარიულობასა და ტრავმატიზმში, ნერვულ ფსიქოლოგიურობასა და მასთან დაკავშირებული სომატური დავადებების ზრდაში, ახალი ტექნოლოგიური სისტემების არასაკმარის ეფექტიანობაში. სწორედ ამ პრობლემატიკამ განაპირობა ერგონომიკის მთავარი მიზანი _ ეფექტიანობისა და შრომის ჰუმანურობის ამაღლება, ე.ი. მისი მწარმოებლურობის ზრდა, ხარისხი და უსაფრთხოება. დასაქმებული ადამიანის პიროვნული განვითარების უზრუნველყოფა. თანამედროვე მეცნიერულ-ტექნოლოგიური პროგრესის პერსპექტიული ინტენსიფიკაციით განისაზღვრება თანამედროვე ბიზნესის მიზნის საერთო თეორიული და პრაქტიკული ამოცანები.

წიგნში განხილულია ბიზნესის, მეწარმეობის კონცეფციები, ეთიკა, პასუხისმგებლობა ერგონომიკის კუთხით. სახელმძღვანელო მომზადდა საინჟინრო _ ეკონომიკურ ფსიქოლოგიასა და ერგონომიკაში არსებული თანამედროვე სასწავლო-სამეცნიერო ლიტერატურის გამოყენების საფუძველზე. მასში განხილულია ისეთი

მნიშვნელოვანი საკითხები, რომლებსაც დიდი პრაქტიკული ღირებულება გააჩნია რთული ტექნიკური სისტემების შემუშავებელ და მომსახურე ინჟინერ-ეკონომისტებისათვის. წიგნში განხილულია ადამიანი-მანქანა სისტემისა და ოპერატორის საქმიანობის ანალიზის პრინციპები. წიგნი დიდ დახმარებას გაუწევს ბიზნესით, საინჟინრო-ეკონომიკური ფსიქოლოგიითა და ერგონომიკით დაინტერესებულ სტუდენტებსა და მკითხველთა ფართო წრეს.

5. წინამდებარე ნაშრომში განხილულია საქართველოსა და სხვადასხვა ქვეყნების მაგალითზე ეთნოსებს შორის თანაცხოვრებისა და საქმიანობის საუკუნოვანი გამოცდილების კვლევაში მენეჯმენტის კუთხით, რაც საზოგადოების სამოქალაქო ინტეგრაციის სწორად წარმართვის მყარი საფუძველია. ეთნიკური უმცირესობების უფლებების დაცვა მნიშვნელოვანია იმ ღირებულებებისა და კულტურის შენარჩუნება განვითარებისათვის, რომლებსაც ამ ჯგუფის წარმომადგენლები იზიარებენ. თავის მხრივ ეს გავლენას ახდენს სოლიდარული და მშვიდობიანი საზოგადოების ჩამოყალიბებაზე. ნაშრომში განხილულია როგორ ზემოქმედებს გლობალიზაცია ქვეყნებისა და ხალხის კულტურულ განვითარებაზე,

ამასთან ერთად ნაშრომში მოცემულია ისიც, რომ გლობალიზაცია ეთნიკურ ჯგუფებს აძლევს ახალ რესურსებს უნიფიკაციისა და ასიმილაციის პროცესების წინააღმდეგობების გასაწევად. ნაშრომი განკუთვნილია მაგისტრების, დოქტორანტებისა და მეცნიერ-მკვლევრებისათვის. იგი საინტერესო იქნება აგრეთვე აღნიშნული საკითხებით დაინტერესება მკითხველთა ფართო წრისათვის.

48. თ. სტურუა, მ. ვართანოვი, ნ. ბერაია, ბუნებათსარგებლობის ეკონომიკა საქართველოში, სტუ-ს ც. მირცხულავას სახ. წყალთა მეურნეობის ინსტიტუტი, 2023 წ., 286 გვ., ISBN 978-9941-8-5545-0.

https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/447535/1/Bunebatsargeblobis_Ekonomika_Saqartveloshi.pdf;

ანოტაცია: ნაშრომში განხილულია საქართველოს წყლის რესურსების რაოდენობა, მათი ფორმირება და გამოყენება, დეტალურადაა აღწერილი სამელიორაციო (ირიგაცია) სისტემების საწარმო ფონდების ექსპლუატაცია, მათ შორის ექსპლუატაცია ელექტრო დანადგარების, სამელიორაციო დანიშნულების სატუმბო სადგურების, შიდასამეურნეო სამელიორაციო ქსელის. ფართოდ განხილულია სარწყავი წყლის საფასურის განსაზღვრის მეთოდები. წიგნის ძირითადი ნაწილი დათმობილი აქვს საქართველოს წყლის რესურსების გამოყენების გაზრდისა და ოპტიმიზაციის ზოგიერთი მეთოდებს, მათ შორის წყლის რესურსების ინტეგრალური მართვას, მათემატიკურ ოპტიმიზაციას.

მონოგრაფია გათვალისწინებულია წყალთა მეურნეობის სპეციალისტების ფართო წრისთვის და ამ მიმართულების სტუდენტებისთვის, მათ შორის ეკონომიკური სპეციალობებისთვისაც.

49. ს. შავგულიძე, ნ. უღრელიძე, მ. ჩხაიძე. კომუნიკაცია დედამიწის დაბალი ორბიტის თანამგზავრებით. საქართველოს უნივერსიტეტის გამომცემლობა. თბილისი, 2023, 120 გვ. ISBN 978-9941-9844-8-8.

ანოტაცია: წიგნი წარმოგიდგენს ახალ ტექნოლოგიებს და კვლევის პერსპექტივებს LEO თანამგზავრულ საკომუნიკაციო სისტემებში, ასევე ძირითად ტექნიკურ გამოწვევებს, დაკავშირებულს LEO თანამგზავრების გლობალურ უსადენო საკომუნიკაციო პლატფორმაში ინტეგრირებასთან, რომელიც გაკეთებულია უახლეს პუბლიკაციებზე და სამეცნიერო მიღწევებზე დაყრდნობით. კერძოდ, განხილულია მომდევნო თაობის მეგათანამგზავრული ქსელების ეფექტიანი გამოყენების შესაძლებლობები თანასწორი წვდომისთვის და ამ კუთხით არსებული გამოწვევები; შესწავლილია მოდელირების ახალი ტექნიკა LEO თანამგზავრებზე დაფუძნებული ულტრა მკვრივი საკომუნიკაციო სისტემებისთვის; განხილულია ორბიტული პერიფერიის განტვირთვის შესაძლებლობა LEO თანამგზავრების მეგათანავარსკვლავედებზე გამოთვლითი კუთხით თანასწორი წვდომისთვის; წარმოდგენილია წრიულგზიანი ქსელები, რომლებიც ახორციელებენ წვდომას ყველასათვის და რომელთა დანერგვაც დანერგვაშესაძლებელია შეყოვნებისადმი ტოლერანტული ქსელური

პროტოკოლებით და იაფფასიანი ნანო-თანამგზავრებით; განხილულია LEO თანამგზავრული წვდომის ქსელებთან დაკავშირებული LEO-SAN პერსპექტიული ტექნოლოგია, რომელიც შეავსებს ტერესტრიალურ ფიჭურ ქსელებს მომავალი 6G უსადენო ქსელებისთვის, გამტარუნარიანობისა და დაფარვის მნიშვნელოვნად გაზრდით; წარმოდგენილია მიწისქვეშა-თანამგზავრული კავშირის სისტემის არქიტექტურა და შეფასებულია მისი ტექნიკური შესაძლებლობები რეალური მეურნეობის სცენარის ვრცელი კომპიუტერული სიმულაციის მეშვეობით; წარმოდგენილია LEO თანამგზავრებზე დაფუძნებული პოზიციონირება მომავალი თანასწორი წვდომის ლოკალიზაციისთვის და ამ საკითხის ტექნიკურ-ეკონომიკური შესწავლა LEO თანამგზავრული მეგათანავარსკვლავედების არსებული უპირატესობებისა და გამოწვევების განხილვით; შესწავლილია კოსმოსურ-საჰაერო-სახმელეთო FSO ქსელები მაღალი გამტარუნარიანობის მქონე თანამგზავრული კომუნიკაციებისთვის; განხილულია თანამგზავრული ქსელების ფენებად დაყოფა, რომელიც ერთ-ერთი მთავარი მეთოდია ტერესტრიალურ 5G/B5G ქსელებში და პრაქტიკულად არ არის შესწავლილი თანამგზავრულ სისტემებში. წიგნი წარმოგიდგენს ამ მიმართულებებით ბოლოდროინდელი მიღწევების სისტემურ განხილვას, შესაძლო გამოწვევებსა და კვლევით მიმართულებებს, რომლებიც ხელს შეუწყობს დაბალი ორბიტის თანამგზავრებით კომუნიკაციის პრობლემების გადაჭრას.

50. თ. სტურუა, მ. ვართანოვი, ნ. ბერაია, ბუნებათსარგებლობის ეკონომიკა საქართველოში, სტუ-ს ც. მირცხულავას სახ. წყალთა მეურნეობის ინსტიტუტი, 2023 წ., 286 გვ., ISBN 978-9941-8-5545-0.

https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/447535/1/Bunebatsargeblobis_Ekonomika_Saqartveloshi.pdf;

ანოტაცია: ნაშრომში განხილულია საქართველოს წყლის რესურსების რაოდენობა, მათი ფორმირება და გამოყენება, დეტალურადაა აღწერილი სამელიორაციო (ირიგაცია) სისტემების საწარმო ფონდების ექსპლუატაცია, მათ შორის ექსპლუატაცია ელექტრო დანადგარების, სამელიორაციო დანიშნულების სატუმბო სადგურების, შიდასამეურნეო სამელიორაციო ქსელის. ფართოდ განხილულია სარწყავი წყლის საფასურის განსაზღვრის მეთოდები. წიგნის ძირითადი ნაწილი დათმობილი აქვს საქართველოს წყლის რესურსების გამოყენების გაზრდისა და ოპტიმიზაციის ზოგიერთი მეთოდებს, მათ შორის წყლის რესურსების ინტეგრალური მართვას, მათემატიკურ ოპტიმიზაციას.

მონოგრაფია გათვალისწინებულია წყალთა მეურნეობის სპეციალისტების ფართო წრისთვის და ამ მიმართულების სტუდენტებისთვის, მათ შორის ეკონომიკური სპეციალობებისთვისაც.

51. გელა გოდერძიშვილი, ელზა ხუციშვილი, თენგიზ ქამუშაძე, სილიციუმი მთის ქანებიდან ელექტრონიკამდე, ISSN 978-9941-8-5495-8, თბილისი 2023, შპს ფავორიტი სტილი, 257 გვერდი

ანოტაცია: მონოგრაფია მიეძღვნა თანამედროვე ტექნოლოგიებისათვის შეუცვლელ მასალას, სილიციუმის მიღების მეთოდების, თვისებების და გამოყენების აღწერას. მონოგრაფიაში ასახულია სილიციუმის შესახებ მსოფლიოს სხვადასხვა მეცნიერთა მიერ გამოქვეყნებული უზარმაზარი რაოდენობის სამეცნიერო ლიტერატურული მასალის ანალიზი. ასევე იმ მრავალწლიანი მეცნიერული კვლევების შედეგები, რომელიც იქნა ჩატარებული ფერდინანდ თავაძის მეტალურგიისა და მასალათმცოდნეობის ინსტიტუტის ნახევარგამტარული მასალათმცოდნეობის ლაბორატორიაში და საქართველოს სხვადასხვა სამეცნიერო ცენტრებში. მონოგრაფიის გამოქვეყნება განხორციელდა საგრანტო პროექტის ფარგლებში შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის ფინანსური მხარდაჭერით (გრანტი SP-22-316, პროექტის სახელწოდება „სილიციუმი მთის ქანებიდან ელექტრონიკამდე“).

52. არჩილ ფრანგიშვილი, ოლეგ ნამიჩიშვილი, ჟუჟუნა გოგიაშვილი უაკ 004.85 როგორ ვიაროთ: ხელოვნური ინტელექტისადმი ნდობის თუ უნდობლობის გზით? თბილისი: გამომცემლობა „უნივერსალი“, 2023, xxxvi+100 (136) გვ. ISBN 978-9941-33-418-4

ანოტაცია: მრავალი მაგალითის საფუძველზე საბუთდება, რომ ხელოვნური ინტელექტი არ არსებობს ან უფრო ზუსტად რომ ვთქვათ, ხელოვნური ინტელექტი ჯერ არ არსებობს. ბევრი რამ იქედან, რასაც ხელოვნურ ინტელექტად წარმოგვიჩენენ და ნათლავენ, სინამდვილეში მხოლოდ სტატისტიკა და გაუმჯობესებული მანქანური სწავლებაა. ასე რომ დროა ბოლო მოეღოს აკვიატებულ აზრებსა და ფანტაზიებს, რომლებიც დღეს თან ახლავს ხელოვნურ ინტელექტს და მის შესაძლებლობებს.

ნარკვევი განკუთვნილია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სხვადასხვა პროფილის სპეცილობის ბაკალავრების, მაგისტრანტებისა და დოქტორანტებისთვის, რომლებსაც ღრმა სწავლების გამოყენების სურვილი აქვთ თავიანთი პრობლემების გადასაწყვეტად.

53. მ. ახოზაძე, მ. დოლიძე, ელ. კურცხალია, ი. გიგიბერია, ნ. ტაკიძე, ირ. შალამბერიძე „ერთიანი ინტეგრირებული ვებ პლატფორმის აგების პრინციპები „ჭკვიანი ქალაქის“ მართვის სისტემების ინფორმაციული უზრუნველყოფისათვის“ (მონოგრაფია), ISBN 978-9941-8-5734-8, სტუ-ს „IT კონსალტინგის სამეცნიერო ცენტრი“ 2023წ.

ანოტაცია: მონოგრაფიაში წარმოდგენილია ურბანული სისტემების, ქალაქების მათემატიკური მოდელირებისა და მართვის სისტემის აგების პრინციპები, მეთოდები და ალგორითმები, რომლებიც განსაზღვრულია „ჭკვიანი ქალაქის“ კონცეფციით. წარმოდგენილია ერთიანი ინტეგრირებული ვებპლატფორმის აგების მეთოდოლოგია და მათემატიკური მოდულის ძირითადი ინსტრუმენტები. იმ ძირითადი მათემატიკური მეთოდებისა და ალგორითმების ანალიზი, რომლებიც წარმოადგენენ ერთიანი ვებპლატფორმის „ინსტრუმენტების“ საფუძველს. გაფართოებულია ალგებრული ტოპოლოგიის, კლასიკური q- ანალიზის მეთოდი, არამკაფიო სიმრავლეების შემოტანით, რაც საშუალებას გვაძლევს, გადაწყვეტილებათა ალტერნატიული ვარიანტების შემუშავებისას, გათვალისწინებული იქნას ის მცირე ზემოქმედებებიც, რომლებსაც უგულვებელყოფენ კლასიკურ თეორიაში. ასეთი მიდგომა მეტად მნიშვნელოვანია ქალაქებში კატასტროფული სიტუაციების პროგნოზირებისა და მათი თავიდან აცილებისათვის.

მონოგრაფიაში განხილული და გაანალიზებულია ურბანული სისტემების, ქალაქების არსებული მართვის სისტემები და მათემატიკური მოდელები. შესწავლილია გამოყენებითი პროგრამული პაკეტები, რომლებსაც გამოიყენებენ ურბანული პროექტების შექმნისას, ქალაქის რეკონსტრუქციისას, მართვის გადაწყვეტილების მიღებისას და სხვა.

1. 54. ვ.სესაძე, გ.დალაქიშვილი, გ.ჭიკაძე, ვ.კვეციანიძე. ენერგოსისტემის მდგრადობის გამოკვლევა სინერგეტიკის მეთოდების გამოყენებით. მონოგრაფია. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2023 წ. 165 გვ. (ISBN 978-9941-14-373-1)

ანოტაცია: თანამედროვე ენერგეტიკული სისტემები განეკუთვნება რთული სისტემების კატეგორიას და თავისი ბუნებით შედიან არაწრფივი სისტემების კლასში. მონოგრაფია ეძღვნება ენერგო სისტემების შემადგენელი ნაწილების მდგრადობის ანალიზს სინერგეტიკის მეთოდების გამოყენებით. შესწავლილია ენერგოსისტემაში მიმდინარე გარდამავალი პროცესები, გაანალიზებულია ენერგო სისტემის ძირითადი მათემატიკური მოდელები, ჰოპფის ბიფურკაციის თეორიის გამოყენებით გაანალიზებულია ერთგენერატორიანი, ორგენერატორიანი და სამგენერატორიანი (მრავალგენერატორიანი) ენერგოსისტემის მდგრადობა, დადგენილია მდგრადობის არეები დისრეტული, დინამიკური სისტემების მართვის პარამეტრის მიხედვით. შესწავლილია ენერგო სისტემის ორი ან რამდენიმე პროცესის ქცევის თავსებადობა დროში, ანუ სინქრონიზაცია. გამოკვლეულია ენერგო სისტემის ქაოსური მოძრაობა სხვადასხვა რაოდენობის გენერატორისთვის. შერჩეული კოეფიციენტებისა და პარამეტრების საფუძველზე მიღებული შედეგების მიხედვით განისაზღვრა ენერგო სისტემის ქცევა.

მონოგრაფია განკუთვნილია ბაკალავრებისთვის, მაგისტრებისთვის, დოქტორანტებისთვის და ამ დარგში მომუშავე სპეციალისტებისა და ფართო პროფილის მეცნიერებისთვის.

2. 55. გია სურგულაძე, დავით გოგშელიძე, გოჩა დალაქიშვილი. საინფორმაციო საზოგადოება: საგამომცემლო მარკეტინგი და მანქანური დასწავლა. მონოგრაფია. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი. „IT კონსალტინგის სამეცნიერო ცენტრი“ თბილისი-სი, 2023 წ. ISBN 978-9941-8-5442-2. 216 გვ.

ანოტაცია: განიხილება ინფორმაციული საზოგადოების ფორმირების მიზნით საგამომცემლო მარკეტინგის ბიზნესპროცესების ავტომატიზაციის როლი; იმიტაციური მოდელირების, ანალიზის და პროექტირების ტექნოლოგიების შემუშავება პეტრის ქსელების თეორიის და საწარმოო რესურსების მართვის (ERP) სისტემების საფუძველზე. ჩატარებულია ელ-ბიბლიოთეკების და ონლაინ მაღაზიების

არსებული მრავალფუნქციური ტექსტური რედაქტორების ანალიზი. შესწავლილია მათი თვისებები, მწერალი-ავტორებისა და მკითხველთა კომფორტის გათვალისწინებით. შემოთავაზებულია ახალი კონცეფცია, პრინციპები და მეთოდები მათი სრულყოფის მიზნით. კერძოდ, სამეცნიერო ნაშრომების შექმნისათვის ისეთი პროგრამული პროდუქტის აგება, რომელიც სხვადასხვა სფეროს (ჟანრის) მეცნიერს (მწერალს) მიაწვდის მასზე მორგებულ ინტერფეისს და ფუნქციონალს. მანქანური დასწავლის ალგორითმების დახმარებით იქმნება მოდელები, რომელთა გამოყენებითაც შესაძლებელია ტექსტური ინფორმაციის შექმნის და საგამომცემლო მარკეტინგის სასიცოცხლო ციკლის ბიზნესპროცესების გამარტივება. მონოგრაფია განკუთვნილია საგამომცემლო სისტემის, ლინგვისტიკის და პროგრამული დეველოპმენტის ავტომატიზაციით დაინტერესებული მკითხველისა და დოქტორანტებისათვის.

56. სურგულაძე. პაპავაძე ს., მაჩალაძე თ. ინფორმაციული საზოგადოება და ინფორმატიკის დიდაქტიკა”, ISBN 978-9941-8-5443-9. „სტუ-ს IT-კონსალტინგ სამეცნიერო ცენტრი”, თბ., 2023. 260 გვ (სტუდენტები: პაპავაძე ს., მაჩალაძე თ.)

ანოტაცია: განხილულია ინფორმაციული საზოგადოების ფორმირების პროცესში ინფორმატიკის დიდაქტიკის როლი. საჯარო სკოლებსა და უნივერსიტეტებში ინფორმატიკის საგანმანათლებლო პროგრამით აკადემიური კურსების სწავლების ძირითადი პრინციპები და მეთოდოლოგია. სასწავლო პროცესის მენეჯმენტის მხარდამჭერი საინფორმაციო სისტემის პროექტირებისა და პროგრამული აპლიკაციის დეველოპმენტის, CASE ტექნოლოგიისა და დაპროგრამების ავტომატიზაციის საკითხები. მონოგრაფიაში ასახულია ასეთი სისტემების ასაგებად პროგრამული ინჟინერიის და ხელოვნური ინტელექტის თანამედროვე მეთოდების გამოყენება, მათი ინსტრუმენტული საშუალებების შექმნა. წიგნი განკუთვნილია საგანმანათლებლო სფეროს ინფორმატიკის დიდაქტიკით დაინტერესებული მკითხველის, დოქტორანტების და სტუდენტებისთვის.

57. სურგულაძე გ., გოგშელიძე დ., დალაქიშვილი გ. „საინფორმაციო საზოგადოება: საგამომცემლო მარკეტინგი და მანქანური დასწავლა“. ISBN 978-9941-8-5442-2. „სტუ-ს IT-კონსალტინგ სამეცნიერო ცენტრი”, თბ., 2023. 216 გვ (სტუდენტი: გოგშელიძე დ.)

ანოტაცია: განხილულია ინფორმაციული საზოგადოების ფორმირების მიზნით საგამომცემლო მარკეტინგის ბიზნესპროცესების ავტომატიზაციის როლი; იმიტაციური მოდელირების, ანალიზის და პროექტირების ტექნოლოგიების შემუშავება პეტრის ქსელების თეორიის და საწარმოო რესურსების მართვის (ERP) სისტემების საფუძველზე. ჩატარებულია ელ-ბიბლიოთეკების და ონლაინ მაღაზიების არსებული მრავალფუნქციური ტექსტური რედაქტორების ანალიზი. შესწავლილია მათი თვისებები, მწერალი-ავტორებისა და მკითხველთა კომფორტის გათვალისწინებით. შემოთავაზებულია ახალი კონცეფცია, პრინციპები და მეთოდები მათი სრულყოფის მიზნით. კერძოდ, სამეცნიერო ნაშრომების შექმნისათვის ისეთი პროგრამული პროდუქტის აგება, რომელიც სხვადასხვა სფეროს (ჟანრის) მეცნიერს (მწერალს) მიაწვდის მასზე მორგებულ ინტერფეისს და ფუნქციონალს. მანქანური დასწავლის ალგორითმების დახმარებით იქმნება მოდელები, რომელთა გამოყენებითაც შესაძლებელია ტექსტური ინფორმაციის შექმნის და საგამომცემლო მარკეტინგის სასიცოცხლო ციკლის ბიზნესპროცესების გამარტივება. მონოგრაფია განკუთვნილია საგამომცემლო სისტემის, ლინგვისტიკის და პროგრამული დეველოპმენტის ავტომატიზაციით დაინტერესებული მკითხველისა და დოქტორანტებისათვის.

58. სურგულაძე გ. „კორპორაციის ავტომატიზებული სამუშაო ადგილების ქსელის აგების ტექნოლოგია. ISBN 978-9941-8-5442-2. „სტუ-ს IT-კონსალტინგის სამეცნიერო ცენტრი”, თბ., 2023. 320 გვ.

ანოტაცია: განხილულია საქართველოს 80-90-იან წლებში მეცნიერებისა და წარმოების ერთობლივი თანამშრომლობის საფუძველზე განხორციელებული ინოვაციური გამოწვევები. კერძოდ კომპლექსური ავტომატიზაციის პროექტის შესრულება და დანერგვა მსუბუქი მრეწველობის ობიექტებზე, პირველი ქართული ERP სისტემის სახით, მეცნიერებისა და ტექნიკის კომიტეტის სახალხო მეურნეობის მართვის ინსტიტუტის, სტუ-ს მართვის ავტომატიზებული სისტემების კათედრისა და თბილისის NI ტრიკოტაჟის ფაბრიკის („ოქსინო“) ბაზაზე. სისტემაში რეალიზებულია მარკეტინგის, საწარმოო და ტექნოლოგიური პროცესების მენეჯმენტის, დაპროექტების ავტომატიზაციის და ოპერატიული მართვის ამოცანები ხელოვნური ინტელექტის მეთოდების გამოყენებით. წარმოდგენილია მიღებული ინოვაციური სამეცნიერო-ტექნიკური შედეგების როგორც

ისტორიული მნიშვნელობა, ასევე თანამედროვე განვითარების ტენდენციები. მონოგრაფია გამოიხატავს ინფორმატიკისა და მართვის საინფორმაციო სისტემების, საწარმოო პროცესების ავტომატიზაციის, განაწილებული სისტემების ობიექტ-ორიენტირებული ანალიზისა და დაპროექტების, იმიტაციური მოდელირების, ალგორითმული სტრუქტურებისა და პროგრამული მოდულების ოპტიმიზაციის ამოცანების გადაწყვეტით დაინტერესებული სპეციალისტებისათვის, აგრეთვე სტუდენტებისა და დოქტორანტებისათვის.

59. ნ. არაბული, ა. შეყელაძე, ზ. ცირამუა, ვ. ადამია (გრანტით არის დაფინანსებული და მასში გამოვა) 2023 N1. ალტე უნივერსიტეტის ყოველწლიური სამეცნიერო ჟურნალი

ანოტაცია: ნაშრომში წარმოდგენილია საქართველოს უმაღლეს სასწავლებელთა ინფორმაციული სისტემების აგების და მართვის თავისებურებები. დამუშავებულია აღნიშნული ტიპის სისტემების მრავალდონიანი მოდელი, რომელიც აღწერს მთავარი, შიდა და გარე ინფორმაციული პროცესების ერთიან ინფორმაციულ ინფრასტრუქტურაში ინტეგრირების ასპექტებს. ხაზგასმულია უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებსა და სახელმწიფო საგანმანათლებლო სტრუქტურების მჭიდრო ინფორმაციული კავშირების დიდი მნიშვნელობა და შესრულებულია სასწავლო ინფორმაციული პროცესებში ჩართული ცალკეული აპლიკაციების და ინფორმაციულ პროცესთა შორის საკომუნიკაციო აპლიკაციების ანალიზი. ნაშრომი ასევე აღწერს ბოლო წლებში კოვიდ-პანდემიით გამოწვეულ პრობლემებს და მათთან გამკლავების მეთოდებს საქართველოს უმაღლესი განათლების სივრცეში.

60. გურამ ტყემალაძე. ბიოქიმიისა და მოლეკულური ბიოლოგიის ენციკლოპედიური ლექსიკონი. მეორე განახლებული გამოცემა. ISBN 978-9941-28-971-2 თბილისი, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, 2023, 778 გვ.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. ლექსიკონი მოიცავს ხუთი ათასზე მეტ ყველაზე უფრო მნიშვნელოვან, გავრცელებულ და გამოყენებულ ლექსიკურ ერთეულს, ე. წ. სალექსიკონო სტატუსს. თითოეულ სიტყვას, ტერმინს, ცნებას, ნაერთსა თუ პროცესს, განმარტების გარდა, ახლავს კონკრეტული მაგალითები ცოცხალ ორგანიზმებში მათი როლისა და მნიშვნელობის, აგრეთვე პრაქტიკული გამოყენების შესახებ. ენციკლოპედია, პირველ გამოცემასთან შედარებით, ორი ათასი ლექსიკური ერთეულითა და, შესაბამისად, ახალი ფერადი საილუსტრაციო მასალით არის გამდიდრებული. ენციკლოპედიურ ლექსიკონს დართული აქვს ნაშრომში ნახსენებ ავტორთა ჩამონათვალი, დაბადების თარიღები, ეროვნება, სპეციალობა და პროფესიული მოღვაწეობის სფერო, მოკლე ცნობები მათი ძირითადი შრომებისა და საერთაშორისო აღიარების შესახებ.

61. ავტორები: ნინო ლომსაძე, ნინო ბოჭორიშვილი, „სამეცნიერო -ტექნიკური ტექსტის თავისებურებანი“ 2023წ თეორიული სახელმძღვანელო, ISBN 978-620-6-17840-8 Republic of Moldova -ის გამომცემლობა, გვერდების რაოდენობა 115.

62. მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე, საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია. თბილისი, საქართველოს საპატრიარქოს ქართველოლოგიური კვლევითი ცენტრი, 2023, ISBN 978-9941-8-5265-7

63. თ. ოზგაძე, ტ. კიკვაძე, მ. შვეარდენიძე. ციკლები და ფრაქტალები სოციალურ-ეკონომიკურ სისტემებში. ISBN 978-9941-8-5617-4. თბილისი , საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, 128 გვ.

64. ავტორები: **ასოც. პროფესორი მერაბ ძნელაძე, ასოც. პროფესორი ვაჟა სადრაძე.** წიგნის სათაური: „თბილისის არქეოლოგია - III, ახალი არქეოლოგიური ძეგლები თბილისიდან“. ISBN – 978-9941-503-91-7; თბილისი, 2023. გამომცემლობა „მწიგნობარი“, 196 გვ.

65. ავტორები: **ასოც. პროფესორი ვაჟა სადრაძე, ასოც. პროფესორი მერაბ ძნელაძე,** წიგნის სათაური - „ვაშნარის ნაქალაქარი“. გადაცემულია დასაბეჭდად (იბეჭდება გურიის მხარის რწმუნებულის ადმინისტრაციის ფინანსური მხარდაჭერით), 220 გვ.